

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik XV.

V Ljubljani, februarija 1898.

2. zvezek

Praznik darovanja Gospodovega ali svečnica.

I. Pomočki zoper nečiste skušnjave.

Ko so bili dopolnjeni dnevi Marijinega očiščevanja po Mojzesovi postavi, so Jezusa prinesli v Jeruzalem, da so ga postavili pred Gospoda.

Luk. 2, 22.

Čudovite reči so se godile nekdanj dan v jeruzalemskem templju. Marija, bela kot lilija in čista kot sneg na libanonskih gorah, hiti v tempelj se očiščevati in svojega Prvorojenega Bogu darovati. — O prečudna in nerazumljiva skrb in gorečnost nebeške device in matere za sveto čistost! — Vsak vé, da njej ni bilo treba hoditi se očiščevati, ker ni bilo madeža na njej; pa vendar gre ter nam zapusti prelep nauk s svojim zgledom, kako se moramo še-le mi, ki smo v grehah, očiščevati in skrbeti za čistost! — Če se je Marija, ki je bila vsa čista in brez madeža, ki se ji ni bilo treba bati za čistost, posluževala vseh pomočkov, da bi bila še čistejša in lepša v božjih očeh, če bi bilo moč, se pač iz tega vidi, kako je treba šele nam ozirati se po vseh pomočkih, s katerimi bi si ohranili čistost, ali zgubljeno nazaj dobili, ako se hočemo zveličati, ker nič nečistega ne more v nebeško kraljestvo! Sv. Alfonz Lig. trdi, da je večina ljudij pogubljena zaradi nečistosti, ali pa vsaj nihče brez te pregrehe. — Res je sicer, da se to, kar je zgubljenega, več ne dá nazaj pridobiti, a vendar se dá zgubljena čistost vsaj nekoliko nadomestiti s spokorno čistostjo, kakor nam sv. Bernard pové, rekoč: *Perlonga castitas pro virginitate reputatur, t. j. dolgotrajna čistost ima devištvu enako veljavo!*

Hočem vam torej danes povedati nekatere pomočke, s katerimi si moremo ohraniti čistost, ali zgubljeno zopet nazaj privojkovati, vkljub silnim in močnim skušnjavam zoper to čednost.

Vsak précej lahko spozna, da ta nauk je neizrečeno imeniten in potreben za vsacega, zato ker nas uči, kako si moremo ohraniti tisto čednost, katera nas najbolj gotovo zveliča, in kako se varovati tiste pregrehe, katera nas najbolj gotovo pogubi. O Marija, prečista devica, prôsi za nas!

Čistost je ena izmed najlepših, najimunitivnejših, najbolj vzvišenih in najpotrebnejših krščanskih čednostij, da se zveličamo; zato se pa tudi ni čuditi, da ima toliko sovražnikov, ki prežé po njej. Najhujšega njenega sovražnika pa nosimo sami v sebi, ki se mu pravi »poželjivost«, katero imamo že po grehu prvih starišev v sebi, in brez katere tudi svetniki niso bili. Poželjivost sama na sebi še ni greh, temveč nas vleče le k grešnemu, mesenemu veselju in uživanju. Ako poželjivost do greha v sebi zadušimo, potem se nam tudi drugih sovražnikov ne bo treba veliko bati, naj že pridejo od koderkoli, kajti nič nam ne morejo škodovati, dokler sami ne privolimo, ali dokler nimamo veselja in dopadajenja nad nesramnimi rečmi. Vpraša se tedaj, kako hočemo, ali moremo napéno poželjivost v sebi ukrotiti, da nam ne le ne bo škodovala, temveč, da nam bo pripomogla še k lepši kroni? Pomočkov zato imamo mnogo; poslušajte tedaj le nekatere.

1. Dober pripomoček v nečistih skušnjavah je to, da mi vedno pri sebi ponavljamo trdne sklepe, da hočemo z držno in čisto živeti.

Sv. Tomaž Akvinski je sklenil stopiti v red sv. Benedikta. Njegovi bratje pa mu hočejo to ubraniti ter ga zapró v gradu v nek stolp. Pa še več! Da bi mu veselje do sveta navdihnili, pošljejo neko nesramno žensko k njemu, ki ga nagovarja v greh. Sveti Tomaž to slišavši zgrabi za goreče poleno v peči, ker družega ni bilo blizu, ter udrihne po nesramnici, ki kričeč zbeží. Potem nariše z gorečim polenovim koncem križ na steno ter klečé pred njim ponovi obljubo vednega devištva. To je bilo pa Bogu tako všeč, da mu je dal milost, da potem nobene skušnjave do nečistosti v sebi več občutil ni. — Glejte, trdne volje in srčnosti je treba v vojski, ko pride skušnjava, ali kadar se zbudi poželjivost, pa bo pomagano! Da bo pa vaša volja bolj utrjena, se morate vsaki,

tudi najmanjši skušnjavi, precej v začetku ustavljati. Kadar se vam zbudi prva misel po kaki nesramni reči, se je précej otresite, kakor se otresemo ognjene iskre, če nam pade na roko ali obleko, ali kakor se otresemo kače, če tihotapno prileze k nam. Bogu bo gotovo taka skrbnost všeč ter vam bo utrjeval vašo dobro voljo. Čim večkrat zmagate, tem trdnejše bote stali in večje veselje imeli nad seboj in svojimi zmagami; ne bote se bali novih bojov ter jih vedno zmagovito končevali; kakor namreč vojaki v boju prihajajo toliko srčnejši, čim več zmag zadobé, enako bo tudi vam v vaših duhovnih bojih. Kdor pa ni tako skrben in previden, dokler je sovražnik še slab in majhen, bo njegova moč in dobra volja vedno slabša, bo kmalu vedoma in radovoljno kaj grdega in pregrešnega premišljeval, se nad tem veselil, ali dopadajenje imel ter tako naposled v mislih ali željah smrtno grešil, četudi greha z vnanjim dejanjem ni storil.

2. Vspešen in zdaten pomoček v nečistih skušnjavah je, da večkrat premišlujete, kako lepa, kako imenitna in koliko vredna je čistost. Premislite, da je to tista čednost, katera človeka najvišje pred Bogom povzdigne, katera ga povzdiguje do angelov, dà, še celó nad angele; tista čednost, po kateri je Bog odrešil svet. Deviški je bil sv. Janez Krstnik, napovedovalec Gospodov, devica je bila njegova mati, deviški njegov varuh in rednik, sv. Jožef, deviški njegov največji ljubljenec izmed učencev, sv. Janez; premislite, da je čistost tista čednost, po kateri stopimo v najožjo zvezo z Jezusom in Marijo; zakaj Jezus je hotel le od device rojen biti, in Mariji je bila čistost toliko ljuba in draga, da bi še ne bila hotela mati Odrešenikova biti, če bi bila morala devištvo zgubiti; to je tista čednost, kateri je najlepše in največje plačilo obljubljeno v sedanjem in prihodnjem življenju, kakor nam pové sv. pismo, rekoč: *O, kako lep je čist rod v svetlobi svoje čednosti; zakaj njegov spomin je večén, ker je spoznan (v časti) pri Bogu in pri ljudeh. Ako je pričujoč, ga posnemajo; kadar pa se očem odtegne, po njem hrepené, in kronan vekomaj obhaja zmago!* (Modr. 4, 1—2.) Premislite slednjič, da je to tista čednost, za katero je na tisoč in tisoč devic, mladeničev in drugih svetnikov prestalo najhujše muke! Misel, kako lepa je čistost, je slabemu človeku močna podpora, da svoje poželenje krotí in premaguje! Misel, da je človek, dokler je čist, vse, in da velja vse; kadar pa ni — potem ni nič: ni več podoba božja, ni več veselje angelov, ni več ljubljenec Jezusov, ni več otrok Marijin, ni več

lepota sv. cerkve, ni ud zale Jezusove čede, ni več deležen njegovih milostij, ni več kristijan, temveč da se je neumni živini poednačil, ki nima vere, ne pameti, ne vesti, misel, da se človek z nečistim grehom z najvišje stopinje svetosti pogrezne v najglobočje blato zaničljivosti; ta misel mora pomagati zoper vse še tako omamljiva vabila grde poželjivosti! O, ko bi ljudje te žalostne nasledke zgube čistega srca večkrat premišljevali, gotovo ne bi potem tako lahkomišljeno in hitro proč metali najdražjih zakladov, ki jih imajo!

3. Močna podpora v boju zoper nečiste skušnjave je nadalje misel na one, ki so bili pred nami ravno tako, ali še bolj skušani, pa so vendar skušnjave srečno in stanovitno premagovali!

Bral sem o nekem kmečkem dekletu, Hedvigi po imenu, da je morala zaradi svoje stanovitosti in ljubezni do čistosti grozne poskušnje pretrpeti. Njen oče jo je namreč odmenil v zakon nekemu človeku svoje vrste. Sorodniki se skupaj zberó. Dekle je očitno vprašana, če se hoče zaročiti z namenjenim ženinom, na kar pravi, da ne, ter še pristavi, da se noče tudi s kom drugim poročiti, in da hoče vedno deviško živeti. Sedaj pa začno sorodniki in domači ž njo neusmiljeno ravnati, tepó jo s pestmi po ustih, vlečejo obleko raz nje in vržejo na kup trnja, da je vsa obodena in krvava. Ko pa slednjič družega ne izvedó od nje, kakor da hoče vedno v devištvu živeti in da tudi rajše umrje, kakor bi se temu odpovedala, se tudi ženin prostovoljno odpové ženitai ž njo. Nato pa vendar sorodniki in domači ne nehajo divjati zoper njo. Oče jo izroči strijcu, češ, da jo bo že on z obljubami ali pa z žuganjem pripravil, da bo dovolila v zakon. Vzame jo s seboj. Celo pot jo bije s pestmi, da ji kri lije iz nosa in ust. Domu prišedši jo priveže z zvezanimi rokami na železno palico, na kateri so navadno perilo sušili. Deklica pa ostane stanovitna, rajše umreti, kot devištvu dati. Slednjič jo vrže v svinjski hlev, kjer mora v smradu in blatu celo noč do jutra ostati. Ko jo zjutraj izleče iz svinjaka, začne deklica zavoljo prestanih bolečin in tepenja bolehati, da je v smrtni nevarnosti. Sedaj jo pusti. Ko nekoliko ozdravi, gre v samostan, ter v veliki svetosti umrje.

Glejte, če so slabe stvari — dekleta, in koliko ni bilo že tacih, — toliko prestale, da so ohranile nedolžnost in čistost, ali ni velika sramota in težka odgovornost za marsikoga, če se noče nič premagovati? Nam li taki in enaki zgledi ne dajejo veliko duhovne moči, da se tudi mi prav lahko zdržujemo, če hočemo? Kličimo si v skušnjavah v spomin besede sv. Avgušтина: Če so ti zamogli še hujše skušnjave premagati, kakor so naše, in so

zaradi tega še toliko trpeli, zakaj bi pa mi ne mogli? — Poskusite v skušnjavah ta pomoček in videli bote, da bo pomagal!

4. Prav dober pomoček v nečistih skušnjavah, da ohranimo čistega duha in čisto srce, je pre mi š l j e v a n j e J e z u s o v e g a t r p l j e n j a. To premišljevanje nam dá spoznati, kaj je trpel Jezus sploh zaradi naših grehov, zlasti pa še zaradi nečistih grehov ter dá spoznati, kako močno bi mi žalili in mučili Jezusa, če bi storili nečisti greh, ker bi s tem ponavljali na duhovni način vzrok njegovega trpljenja in smrti, ker bi tako po besedah svetega apostola (Heb. 6, 6.) zopet vnovič Sina božjega križali. Spomnite se v nečistih skušnjavah svojega na steber priklenjenega Gospoda, katerega rabeljni neusmiljeno bičajo, tepó in mesarijo; spomnite se njega, kako ga grdo slačijo in obleko ž njega trgajo zaradi naših nečistih grehov! Zares neusmiljeni in hudobni so bili rabeljni! Ali vediti je treba, da so bili oni le orodje, po katerih smo mi Kristusa mučili in ga še mučimo, če nečista dela doprinašamo! (Zgled gl. v »Zbirki«, I. zvezek, str. 748, št. 6.)

5. Pa ne le samo misel na trpljenje Kristusovo, temveč tudi misel na vsepričujočnost božjo nas more obvarovati mnogih, zlasti pa še nečistih grehov. Misel: Bog me vidi, moj postavodajalec, kateri mi je greh tako močno prepovedal, moj Odrešenik, ki je zame toliko trpel, moj sodnik, pred katerim bom kmalu stal, in kateri bo nad menoj za celo večnost sodbo izrekel, moj plačnik, ki me bo v nebesa vzel, če se zvesto držim dobrega, moj kaznovalec, ki me bo v pekel pahnil, če storim hudo, ta misel te bo obvarovala v nečistih skušnjavah, da ne boš grešil! Ta misel je obvarovala egiptovskega Jožefa, bogaboječo Suzano in že mnogo drugih nesramnega greha.

Nekdaj pride zapeljiva ženska k nekemu možu in ga vabi v greh. Mož pa pravi: Tukaj ne v tej sobi; če pa hočeš, pojdi z menoj, greva drugam. Gre iz hiše in ona za njim. Na očitnem kraju, kjer je bilo največ ljudij, obstane ter pravi: tukaj, če hočeš. Ona pa se prestraši, rudečica jo oblije in pravi: O ti nesramni človek, tukaj očitno vpričo ljudi? Mož pa, ki je bil pobožen kristijan, reče: Tedaj pred očmi ljudij se sramuješ, pred Bogom, kateri vse vidi, pa ne. To je pomagalo; tudi tebi bo pomagalo, če si v nečistih skušnjavah živo Boga pred oči staviš!

6. Da se boš v nečistih skušnjavah ložje ohranil neomadežanega, misli na smrt, sodbo, pekel in nebesa. Misli si, da jih veliko v grehu umrje, in da tudi ti utegneš brez pokore v grehu umreti; to te bo varovalo greha; misli si, da bo enkrat

tvoj greh pred svetom očiten postal, misli si, da ena sama dopadljiva nečista misel ti vzame nebesa ter te pahne v večno pogubo; to te bo napolnilo s strahom in studom do nesramnih mislij, željâ in dejanj, da jih ne boš storil ali vanje privolil.

Dokler je sv. Koleta v samostanu bila še vratarica, je bila dostikrat polna notranjega duhovnega veselja in mirú. Pozneje pa jo je jel hudobni duh zalezovati, da bi jo spridil. V neki suhoparnosti in zapuščenosti ji začne šepetati: Glej, ti si veselje sveta zapustila iz neumnega namena, da bi veselje nebes vživala; sedaj pa vidiš, kako si se goljufala; vedi, da je sedaj šele začetek tvoje dušne suhote, kar bo pozneje še hujše. Kako se boš mogla 30 ali 60 let premagovati? Tako ji je skušnjavec šepetal; pa ona ga kmalu spozna ter pravi: Kako bom pa v peklú 30 ali 60 let, — dà, celo večnost prestati mogla? — S tem si je moč zadobila zoper vse skušnjave! — Ravno tako srčno se je vojskoval z mislijo na večnost sv. puščavnik Paternijan. Mnoge skušnjave je moral prebiti, pa znebil se jih je s tem, da je vedno sam sebi pridigoval, rekoč: jaz vem, da bodo vsi nečistniki vrženi v večni ogenj; ne vem pa, če bi mogel večni ogenj prebiti, hočem tedaj poprej poskusiti, predno grešim. Sedaj zažge ogenj ter stegne svojo roko čezenj, in gredoč so zbežale skušnjave od njega!

7. Slednjič moramo pa tudi sami skrbno paziti, da si ne vzbujamo grdi h skušnjav, nečistih mislij ali željâ. Treba se je varovati mehkužnosti in lenobe, ošabne in gizdave obleke, nesramne noše, preobilne ali preokusne jedi in pijače, dražiti ne smemo svojih počutkov z nesramnimi podobami, z nepotrebnimi pogledi po drugem spolu, varovati se moramo preprijaznih pogovorov z drugim spolom, slabih tovarišij, priložnostij in prijateljskih zvez itd.

Da mehkužnost, ošabna in gizdava obleka in nesramna noša vzbujata nesramne misli in počutke tako dobro v njem, ki se tako nosi ali oblači, kakor v družih, je dognana reč. Z gizdavo obleko in z lišpanjem se čistost na prodaj ponuja! Težko bo kdo verjel, da pod tako obleko bije čisto srce!

Ravno tako je lenoba in pohajkovanje mati nečistih mislij in dejanj! Kakor Bog sam toži pri preroku (Eceh. 16, 49.), da iz napuha, kruha sitosti, obilnosti in lenobe, je prišla hudobija sodomskih hčerâ. — Čistosti škodljiva je preobilna pijača. Sv. apostol Pavel pravi: (Ef. 5, 18.): *Nikar se ne upijajte z vinom, v katerem je nečistost!* — In rajni škof Slomšek so rekli: Kjer z vinom kurijo, ondi se nečistost za pečjo greje! Posebno se moramo varovati nespodobnih pogledov in pogovorov, ker ti utegnejo tudi

najsvetejšim biti v padec in spodtiko, kakor to vidimo nad kraljem Davidom. Čuti moramo nad svojimi očmi, ušesi in jezikom, kajti kakor pride skozi okna svetloba v hišo, tako pride tudi skozi oči, ušesa in jezik skušnjava v srce. Zato je rekel pobožni Job (31, 1.): *Zavezo sem naredil s svojimi očmi, da bi celó ne mislil na devico!* — Varovati se je treba vseh tovarišij, družb in znanja z drugim spolom, plesišč, preprijaznih pogovorov ter vseh priložnostij, kjer se kaj nevarnega godi ali lahko zgodi. Čuditi se je, kako da so nekateri stariši tako brezskrbni, da svoje odraščene hčere in sinove ob nevarnem ponočnem času spuščajo k metvi prosa, ali k trenju lanú, kakor bi ne vedeli, da se ob tacih prilikah največ nesramnega govori in sliši, pa tudi stori! Vsaj se — lahko bi rekel — vsacega zrna prosa in vsacega konopca lanú drži nečisti greh. Gorjé svetu zaradi pohujšanja, pa tudi njim, ki se ga skrbno ne varujejo, ali ki ga po svoji moči ne ustavljajo, kar bi lahko storili!

Veliko, dà, zares prav veliko imamo pomočkov si ohraniti najlepšo čednost tudi v hudih bojih, če se jih pridno poslužujemo. Poslužujte se torej enega ali drugega ali več skupaj, kadar bote skušani, da se obvarujete ob hudem dnevu. Vendar pa vam povem, dragi kristijani, da vsi ti ali tem enaki pomočki zoper nečiste skušnjave, dasiravno so dobri in močni, bi nam ne pomagali dosti, ako bi nam Bog sam ne pomagal. Res je, da mi moramo vse storiti, pa samo naša moč je preslaba, če ni božje pomoči! Zatorej moramo v nečistih skušnjavah in napadih pridno in goreče moliti, kakor je Gospod sam učil, rekoč! *Čujte in molite, da v skušnjava ne padete!* — To je poskusil Salomon, dokler je še moder in pobožen bil, zato je rekel: *Ko sem zvedel, da ne morem drugače zdržljiv biti, kakor če dá Bog, sem pred Gospoda stopil in ga prosil, ter sem govoril iz vsega svojega srca!* (Modr. 8; 21.)

Stopite tedaj tudi vi v ponižni in pobožni molitvi, ne zaupajoč na-se, v enakih slučajih pred Gospoda, ter kličite: Gospod, pomagaj nam, da ne poginemo! Kličite na pomoč Marijo prečisto devico, sv. Jožefa, svojega angela varuha in vse tiste čiste duše, ki zaradi čistosti posebno slovó. Posebno pa se pridno zatekajte k Jezusu v presv. zakramentu ter se vredno ž njim združujte, kajti ker ta zakrament je žito izvoljenih *in vino, iz katerega poganjajo device.* (Cah. 9, 17.) Kristus se bo z vami vojskoval zoper

nečiste skušnjave ter vam dodelil zmago; blagor pa človekn, kateri pretrpi skušnjavo, ker *skušan bo prejel krono življenja, ki jo je Bog tistim obljubil, ki ga ljubijo!* (Jak. 1, 12.) Amen.

Andr. Šimenec.

2. Homilija.

Ko so bili dopolnjeni dnevi očiščevanja Marije po Mojzesovi postavi, prinesli so Jezusa v Jeruzalem, da so ga postavili pred Gospoda.

Luk. 2, 22.

Današnji praznik nas spominja na to, da se je Marija štirideset dni po rojstvu svojega božjega Sina podvrgla judovski postavi očiščevanja; zato se imenuje praznik Marijinega očiščevanja. Pravi se mu pa tudi praznik Kristusovega darovanja; to pa radi tega, ker sta današnji dan Marija in Jožef postavila Jezusa v templju pred Gospoda in mu ga prinesla v dar. Tudi se današnji praznik še imenuje »svečnica«, zato ker se blagoslavljaajo sveče, katere skozi leto goré pri božji službi, in katere tudi jemljete na svoj dom in jih prižigate pri sprejemi sv. popotnice za umirajoče in pri mrličih. Te luči naj nas spominjajo Jezusa Kristusa, ki nam je z oznanovanjem sv. evangelija v resnici luč spoznanja božjega prinesel na ta svet, in ga je zategadelj Simeon danes imenoval *luč v razsvitljenje nevernikom.*

Ljubi moji, kako poučno in spodbudno je pač to, kar nam danes sv. evangelij pripoveduje o Mariji in o pobožnem starčku Simeonu. Kdo se ne spodbada nad Marijino zvestobo in natančnostjo v izpolnovanju Mojzesove postave? Koga ne ginejo besede, s katerimi Simeon zaznamuje Jezusovo poslanstvo, pa tudi svoje veselje, da njegove oči še pred smrtjo vidijo Zveličarja sveta? Zato ostanimo danes pri teh dveh in pogledjmo ob kratkem, kaj da se moremo učiti, 1. od Marije, 2. pa od starega Simeona. Zvesto me poslušajte v imenu Marijinem!

1. O devici Mariji nam sv. evangelij pripoveduje, da je današnji dan prišla v tempel, da bi se najprej dala za čisto spoznati, potem pa, da je Jezusa Bogu darovala in ga odkupila od službe v templju. Po Mojzesovi postavi (III. 12, 2—8.) je namreč vsaka mati, katera je imela otroka možkega spola, štirideset dni veljala za nečisto, t. j., da se ni smela prikazati ne v tempelj, ne

v javne družbe. To je smela šele tedaj, kadar jo je duhovnik čez štirideset dni po rojstvu v templju spoznal za čisto, in je zapovedan dar opravila. Dalje je bilo v tej postavi (II. 13, 2—13.) zapovedano, da so morali vsi prvorojeni otroci možkega spola biti Bogu darovani, t. j., da so bili odbrani za službo v templju. To pa je bilo izraelskim materam veleвано v spomin na prigodbo, da je angel morije v Egiptu prizanesel Izraelskim sinovom, ko je prvorojene sinove Egipčanov vse pomoril. Vendar, ker je v poznejših časih edino le Levitov rod opravljal službo v templju, bilo je določeno, da so morali prvorojene sinove iz drugih enajst rodov od službe v templju odkupovati z darovi. — Marija je torej to obojno judovsko postavo današnji dan do črke natanko izpolnila. Šla je v tempelj in se dala od duhovnika za čisto spoznati. Bogu je v dar prinesla svoje božje Dete ter zase in zanj opravila zapovedani dar. Kako lep zgled pokorščine božjim postavam nam daje Marija! Dasiravno je Marija Sina božjega ne po natornem potu, ampak od sv. Duha spočela, ki torej ni bila navezana na Mojzesove postave, vendar je hotela za navadno, pregrešno mater pred svetom veljati in se tej postavi podvreči. Sploh pa je imela judovska vera veliko in težkih zapovedij. Kako težavna, n. pr. je bila zapoved, da so morali vsi možki od dvanajstega do šestdesetega leta, naj so še tako v daljnih pokrajinah stanovali, trikrat na leto v Jeruzalem na praznike hoditi! Kako ostra je bila postava, da ob sobotah ne ljudje ne blago niso smeli pod smrtno kaznijo nobenega dela opraviti! Kako težavni in dragi bili so žgavni in klavni darovi, ki so jih judje morali opravljati! Da je bila judovska postava ljudem težka butara, spoznava sv. apostol Peter sam. Ko so namreč neki učenci v svoji preveliki gorečnosti hoteli kristijane obvezati, da naj izpolnujejo Mojzesovo postavo, rekel je sv. Peter tem učnikom: *Zakaj skušate Boga, da nakladate jarem učencem na vrat, ki ga ne naši očetje, ne mi nismo mogli nositi.* (Dj. ap. 15, 10.) Pa, kakor težko je bilo to judovsko postavo izpolnovati, Marija jo je vendar do črke natanko izpolnila.

To postavo Mojzesovo pa je Jezus Kristus v novi zavezi odpravil in jo nadomestil z drugo popolnejšo in svetejšo postavo, katera meri na notranje očiščevanje človekovo. K izpolnovanju te svoje postave nas vabi, rekoč: *Vzemite moj jarem nase in učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen, in bote pokoj našli svojim dušam. Moj jarem namreč je sladak in moje breme je lahko* (Mat. 11, 29. 30.). Za izpolnovanje te nove Jezusove

postave smo se že pri sv. krstu zavezali; zakaj že tedaj smo se odpovedali slovesno hudobnemu duhu in vsemu njegovemu dejanju in vsemu njegovemu napuhu ter storili obljubo živeti po Jezusovi veri.

Ta postava Jezusova je pa tudi v primeri z judovsko postavo v resnici lahka. Kristus sam jo imenuje: sladak jarem, lahko butaro. Ta Jezusova postava nam veleva: *Ljubi Gospoda, svojega Boga, čez vse*. Je mar to težko ljubiti Njega, ki je najlepši, najpopolnejši, najsvetejši, najmodrejši, ki je največja, najljubeznivejša dobrota? — Ljubiti Njega, ki nam je najboljši, najdobrotljivejši oče, največji prijatelj, ki nas z dobrotami obsipa sleherni trenutek, od katerega imamo vse, kar smo in kar premoremo, ki je za nas kri in življenje dal? Ta postava nam veleva: *Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe*. Ali je mar to zopet kaj težavnega? Ali je težko ljubiti njega, ki nam je v vsem enak, ki je naš brat, podoba božja? In, glejte! *v teh dveh zapovedih*, kakor Kristus sam pravi (Mat. 22, 40.) *je zapopadena vsa postava in preroki*. Pa vendar kljub te lahkote v izpolnovanju kako pogostoma, in velikokrat kako zelo se pregrešimo sedaj zoper ljubezen do Boga, sedaj zoper bližnjega! O, kako močno nas danes osramoti Marijino obnašanje, ki je vselej tako rada in tako natanko izpolnovala celó silno težko judovsko postavo! Marijin zgled naj nas torej vedno spodbada k voljnemu in zvestemu izpolnovanju božjih zapovedij, ker od takega voljnega in zvestega izpolnovanja božjih zapovedij je odvisna naša časna in večna sreča, naše zveličanje. Zato, kar je Kristus rekel mladeniču, ko ga je vprašal: *Učenik, kaj naj storim, da dosežem večno življenje?* to odgovorim tudi jaz vam: *Izpolnuj zapovedi!* — *To stôri, in boš živel!*

2. O starem Simeonu nam sv. evangelij pripoveduje, da je pobožno in bogaboječe živel in željno čakal obljubljenega Odrešenika. Bilo mu je razodeto, da bo tako dolgo živel, dokler ne bo videl Zveličarja z lastnimi očmi. Ta pobožni mož torej pride po navdihovanju sv. Duha ravno tedaj v tempelj, ko sta Marija in Jožef prinesla božje Dete in postavila pred Gospoda. Od sv. Duha razsvetljen spozna ga za obljubljenega Odrešenika, in vzešši ga v naročje, hvali Boga, rekoč: *Sedaj, o Gospod, vzemi svojega hlapca v miru, ker so videle moje oči tvoje zveličanje, katero si pripravil pred obličjem vseh narodov, luč v razsvetljenje nevernikom in čast svojemu Izraelovemu rodu*. — Iz zgleda pobožnega Simeona se moremo učiti, da pobožni in pravični človek lahko mirno in

zaupljivo pričakuje svoje smrti; zakaj vse ga z mirom in s tolažbo napolnuje, naj se obrne nazaj v svoje pretečeno življenje ali v prihodnjo večnost.

a) Umirajoči pravični nahaja mir in tolažbo v oziru na svoje pretečeno življenje. Njegova vest mu namreč velikih pregreškov ne očita, marveč ga spominja na veliko dobrih del, ki jih je storil svoje žive dni. Lahko reče na smrtni postelji: Dajal sem Bogu, kar je božjega, cesarju, kar je cesarjevega, bližnjemu, kar je njegovega. Dolžnosti svojega stanu sem po svoji moči zvesto izpolnoval, saj smrtnih grehov se vedno skrbno varoval, mej mojim imetjem ni nobenega krivičnega vinarja, jeze in sovraštva ne z domačimi, ne z zunanjimi nisem poznal. Ubogim sem bil po svoji moči dobrotljiv in usmiljen; sirotam in vdovam nisem storil žalega, temveč jim vselej rad stal na pomoč. Blagor bližnjega sem po moči pospeševal in njegova sreča bila je, kakor njemu, tako meni na veselje. Tako pravični na smrtni postelji nahaja v preteklem svojem življenju povsod mir in tolažbo.

b) Mir in tolažbo nahaja pa tudi v večnosti. On vé, da le s telesom pojde v zemljo, z dušo pa k svojemu Bogu in se bo pri njem vekomaj veselil. Ni se mu bati ostre sodbe, ker ima veliko priprošnjikov, vdov in sirot in ubogih, katere je podpiral, pri Bogu, in pravični sodnik tudi najmanjšega dobrega dela, najmanjše dobre misli ne bo pustil brez plačila. Koliko veselje takrat za dobre stariše, ko bodo v bukvah življenja našli zaznamovano vse, kar so storili za dobro in krščansko odgojo svojih otrók! Jezus jim poreče: *V resnici, kar ste storili najmanjšim, tako sprejemem, kakor bi bili meni storili.* Pravični sodnik jim poreče: *Prav ti, dobri in zvesti hlapec, ker si bil v malem zvest, postavil te bom nad veliko; pojdi v veselje svojega Gospoda.* Poklical jih bo, rekoč: *Pridite, vi izvoljeni mojega Očeta in posedite kraljestvo, vam pripravljeno od začetka sveta.* — Tako ugleda pravični kristijan ob smrtni uri vse povsod le mir in tolažbo. Pač blagor pravično umirajočim, ker odslej bodo počivali od svojega truda in njih dela pojdejo za njimi.

Tako, ljubi moji! ste slišali danes, kaj da nas zgled Marijin in zgled Simeonov učita. Marija nam bodi zrkalo, kako da naj vse božje, cerkvene in cesarske zapovedi in postave zvesto, natanko in brez nevolje izpolnujemo; Simeonov zgled pa naj nas spodbada k pobožnosti in strahu božjemu, da še mi na smrtni postelji lahko porečemo: *Sedaj, o Gospod, izпусти svojega hlapca v miru!* Amen.

M. Torkar.

Prva predpepelnična nedelja.

I. Nezadovoljnost med ljudmi.

Ko so po denarju prejeli, so godrnjali nad hišnim gospodarjem.

Mat. 20, 11—12.

Zidali so veliko hišo; strop na stropu, obok na oboku se dviguje kvišku v neizmerno višino — in videti je, kakor da ne bo nikdar konca. Pa glejte! Še ni dovršeno to prelepo poslopje, že se zgrudi z velikim hrupom na tla, deloma zaradi vremenskih nezgod, deloma zaradi nebržnosti zidarjev, ki niso gledali pri gradbi na trdni temelj, na zanesljivo podlago! — Imenovati so hoteli to prekrasno hišo — hišo zadovoljnosti, katero so mnogi želeli postaviti in v njej prebivati; toda žalostno, predno so jo dovršili, že se je zgrudila v razvaline, če jo je tudi na tisoče rôk pridno gradilo!

Kristijani moji! tako hišo zadovoljnosti iščemo in zidamo tukaj na zemlji mi vsi, toda žalibog, da je ne najdemo, da si je ne moremo postaviti. Ravno nasprotno je res, da hiš nezadovoljnosti je vedno več, pa tudi nezadovoljnežev, ki v njih prebivajo. Že v današnjem evangeliju najdemo take nezadovoljneže, ki so godrnjali nad hišnim gospodarjem zaradi plače, ki so jo prejeli, akoravno se jim ni zgodila nobena krivica. Ravno taka je tudi sedaj. Okrog in okrog sebe vidimo in slišimo vedno več nezadovolnosti, nevolje, malosrčnosti, obupnosti in tožeb. Žalostno! Kdo ne bo pri tacih razmerah premišljal, odkod prihaja vendar tolika nezadovoljnost med ljudi, in ali jim je pač še moč pomagati? — Prepričajmo se torej danes: 1. kako res nezadovoljnost gospodari med človeškim rodом že od začetka sèm do sedaj; 2. poiščimo ji pravi vzrok ali korenino, in 3. poiščimo ji tudi krepčalno zdravilo, da izgine izmed nas!

I. Na obalah mogočnega Nila je slonel nekaj pri oknu egiptovski kralj Ptolomej I. ter zrl v valove slavne reke. Kar zagleda ob reki trumo delavcev, ki so južinali. Čudi se, s koliko slastjo uživajo črni kruh ter pijó vodo. Po jedi si privoščijo veseli in zadovoljni na travi svoje navadne igre. Solza se utrne kralju. Njegovi dvorniki ga opomnijo, da ni lepo videti solze v kraljevem očesu in ga vprašajo, kaj mora temu pač vzrok biti? Ptolomej pa jim reče: Žal mi je, da sem kralj, da mi ni dovoljeno kmet biti!

Glejte, ta kralj je bil nezadovoljen v svojem kraljevem stanu in si je mislil, da bi bil v kmečkem bolj srečen! Ko bi bil pa

kdo kmete vprašal, če so rajši kmetje, ali rajši v kraljevih palačah, bi bili skoraj gotovo rekli: o, ko bi mogli kdaj na kraljevem dvoru biti! — Povsod torej nezadovoljnost! Kdo je bil, po človeški pameti soditi, bolj srečen, kakor Salomon? Bil je kralj čez ves Izrael; bil je silno bogat; imel je služabnikov brez števila; veselje in kratkočasov brez mere. Ni ga bilo veselja, da bi ga ne bil užil. Kraljica Saba se ni mogla načuditi krasoti in veličastvu in modrosti kralja! Vsakdo bi mislil, ta je bil pač zadovoljen, ker je bil tako srečen. Pa kar bi drugi rekli, tega sam ni rekel. Pač pa je rekel: Vse je nečimernost in obteženje duha. Bil je zopet nezadovoljen. — Glejte, tudi v kraljevih palačah, na slonovem sedežu in pod škrlatasto ali svilnato obleko ni zadovoljnosti najti! — Pa ozrimo se še drugam.

Tam v berzabejski puščavi pod brinjevim grmom sedi Elija, prerok Gospodov. Bal se je namreč jeze kraljice Jezabele. Vsi preroki so bili že pod mečem Ahabovim, njenim možem, umorjeni; še Elija je ostal, pa tudi njemu je bila smrtna kazen zažugana. Bežal je tedaj v puščavo eden dan hodá. In ko je tja prišel, je sedel pod neki brinjevi grm ter prosil Boga, da bi umrl, rekoč: *Zadosti mi je, Gospod, vzemi mojo dušo; zakaj nisem boljši kot moji očetje.* (3. Kralj. 19, 4.) — Glejte, tudi prerok Gospodov ni zadovoljen še dalje živeti, želi si smrti; torej vidimo nezadovoljnost zopet v drugem stanu, tudi med preroki Gospodovimi. — Poglejmo še drugam!

Duh Gospodov me vabi zopet v kraljevo palačo, pa ne zato, da bi vam zopet kakega kralja v zgled stavil ampak, da vam v zgledu kraljevem kažem na misli in želje vsacega zemljana.

Kralj Ezekija je zbolel za smrt. Tedaj je prišel k njemu Izaija, Amosev sin, in mu je rekel: *To govori Gospod Bog: Narочи za svojo hišo, ti boš namreč umrl in ne boš živel.* (4. Kr. 20, 1.) — Ezekija to sliši in obrne svojo glavo v steno, joka in zdihuje; bal se je umreti, akoravno je Bog sam ta dar tirjal od njega. — Glejte, temu kralju je podobnih premnogo ljudij. Nezadovoljni so v življenju, nezadovoljni, če jim Bog pošlje križe in težave, nezadovoljni z naredbami božjimi tudi ob smrtni uri, na pragu v večnost ter tarnajo, rekoč: Oh, s čem sem jaz to zaslužil, oh, zakaj moram že sedaj umreti? — In taka zdihovanja in tarnanja slišimo iz ust starih kakor mladih. Glejte, zopet nova truma, novo krdelo nezadovoljnežev, mladih in starih, če jih obiščejo trpljenja, križi, bolezn.

Še eno vrsto nezadovoljnežev hočem omeniti, ker jih omenja tudi današnji sveti evangelij, in ti so različni delavci, rokodelci,

najemniki, posli, služabniki itd. Kje je večja nezadovoljnost, tarnanje, pritoževanje, kakor ravno pri teh ljudeh? Dandanes že ni nič ne- navadnega, da delavci in podložni pusté svoje gospodarje na cedilu, kadar se jim zdi, ustavijo delo ter z nezadovoljnostjo zapeljujejo eden drugega ter godrnjajo nad svojimi gospodarji. Glejte, nezadovoljnost je res povsod doma, tako v kraljevih hišah na mehkih blazinah, kakor tudi v zaduhlih delavnicah, v vseh stanovih! — Kristijani moji! moj namen ni tukaj preiskati, ali so vzroki posameznih nezadovoljnežev v enem ali drugem slučaju opravičeni ali ne, ampak jaz vam hočem le pokazati pravi in prvi vzrok, odkod nezadovoljnost izvira!

II. Kdaj se je torej začela nezadovoljnost med človeškimi otroci? Se je li ona izcimila v novejših časih, ali je morda že dolgo med ljudmi? — Je li morda nastala zaradi slabih časov ali vremenskih nezgod, ali nepovoljnih družbinskih ali državnih razmer? Odkod in zakaj je torej? Kje menite pač najti prve nezadovoljne ljudi in zakaj? — Nezadovoljnost se je tam začela, kjer se je prva solza pokazala, kjer se je prvo zdihovanje slišalo, kjer je prvič začel teči pot človeku po obrazu! Kje in kdaj pa je bilo to?

Vzemimo v roke najstarejše zgodbe človeškega rodu — zgodbe sv. pisma. Precej na drugi ali tretji strani že vidimo, kako morata dva človeka, klaverna, objokana in osramotena zapuščati kraj mirú in zadovoljnosti, srečni raj! Angel božji ju z mečem tira iz njega, ona pa si od žalosti obraz zakrivata in solze se jima udirajo po licih. Glejte, že v raju se je začela nezadovoljnost — in potem se razlila po štirih rekah na vse štiri dele sveta. Pa zakaj so tekle solze v raju? Oh, greh je bila tista nesrečna korenina, iz katere je pognala prva nezadovoljnost; in sicer izvirni greh je prva in splošna korenina vse nezadovoljnosti med ljudmi; dejanski greh pa je korenina nezadovoljnosti posameznikov! Ker se je izvirni greh raztegnil na ves človeški rod, zato se je razširila tudi nezadovoljnost na ves človeški rod. Posamni dejanski ali lastni naši grehi pa to nezadovoljnost v nas in med nami nadaljujejo in množé. Naši grehi, naše norosti so seme britkih sadežev. Vsaj se tega lahko prepričamo. Bil je čas, ko smo bili mirni in srečni, mirnega duha in veselega srca, ko smo tako lahko pogledali v nebo k dobremu Bogu, ko smo vsacega človeka ljubili, ko smo zadovoljni in veseli na jutro vstajali in na večer k počitku hodili. In to so bili dnevi naše ljube in nedolžne mladosti. — Pa, oh, kako se je sedaj vse spremenilo. Sedaj pa slišim tega ali drugega

tožiti, kakor zgubljenega sina: kako dobro mi je bilo v hiši mojega očeta, sedaj pa bi skoro žalosti minul. — Odkod ta sprememba? Ali ne morda odtod, ker je eden ali drugi zapustil svojega dobrega Očeta? Ker je postal nepokoren sin ali hči sv. cerkve? Ker se je udal grehu ter pil strup iz kupe pregrešnega veselja, ki sedaj tako morilno in nepokojno divjá po njegovem srcu? — Ali morda ni res tako? Pokažite mi kakega prevzetneža, da bi bil zadovoljen? Ali lakomneža, da bi bil srečen? Ali nečistnika, ali pijanca, ali sovražnika, da bi bil srečen in vesel? Ravno nasprotno je res; grešnik je vedno bolj nezadovoljen in nesrečen. On poseda ob babilonskih rekah greha in joka, kadar se spominja srečnega Siona mladih, nedolžnih let!

Kristijani moji! ne tožite torej nad Bogom, ne nad ljudmi, ne nad svetom, ne nad hudimi dnevi in nesrečami — vsi ti vam niso vzeli vaše zadovoljnosti, vsi ti niso krivi vaše nesreče, temveč tožite sami nad seboj, jokajte nad seboj in nad svojimi grehi, ker le ti so vzeli ljubo zadovoljnost!

III. Preljubi! utegnil bi me sedaj kdo izmed vas vprašati s prerokom Jeremijem (8, 22): *Ali ni več balzama (mazila) v Galaadu? Ali ni ondi zdravnika? Zakaj se tedaj ne zaceli rana hčeri mojega ljudstva?* — Kako tedaj, ali res ni nobenega pomočka, nobenega zdravnika, da bi nezadovoljnost odgnal od nas? O, imamo tudi mi zdravnika, ki nam more in tudi hoče pomagati, da mi večno ne poginemo, in ki nas more tudi na tem svetu srečne in zadovoljne storiti. Kdo in kje je? — Glejte ga, tam v vrtu Getzemani na Oljski gori kleči Jezus Kristus v krvavem potu in žalosten do smrti ter moli! — Pa zakaj je tako žalosten in potr? Zato, da bi tebi, kristijan, zadobil mir duše in veselje srca! V svojem krvavem potu je hotel zmiti tvoj greh! Zapuščen je hotel biti, da bi tebi tolažbo zadobil, kadar zgubiš očeta in mater ter od vseh zapuščen ostaneš na svetu. — Nepoznan in preganjan je hotel biti, da bi tebi zaslužil moč in tolažbo.

O, kristijani! hitite k svojemu zdravniku Jezusu, ako hočete mir in zadovoljnost srca dobiti! Nikar se ne motite, bratje moji, da vam bo svet dal zadovoljnost srca; zadovoljnosti ne daje ne blišč sveta, ne visoka čast, ne obilnost in sladnost življenja — temveč Kristus sam. Le Kristus more zadovoljiti človeško srce s svojo milostjo in s svojim naukom, katere je izročil svoji namestnici sv. cerkvi tukaj na zemlji. Le Kristus v svoji cerkvi more zadovoljiti in osrečiti vse ljudi tukaj na zemlji toliko, kolikor je

nam revnim zemljanom tukaj na zemlji po božji previdnosti dovoljeno mir in srečo uživati! — Zatorej so tudi avstrijski škofje že pred leti v svojem skupnem pastirskem listu zapisali tako lepe nauke, kako more sleherni zadovoljen in srečen biti le tedaj, ako posluša in sprejme Kristusov nauk in njegove milosti, katere mu ponuja njegova namestnica na zemlji, sv. katoliška cerkev! Ker ste vi večinoma delavskega stanu in ker je dandanes med delavskim stanom tudi veliko nezadovoljnosti, vam hočem ob kratkem nekatere nauke iz tega lista za vas zopet obnoviti. Avstrijski škofje govoré: »Ko si je pa neverni in nekrščanski duh poiskal in našel privržencev v višjih in olikanih stanovih, obrača se dandanes tudi k delavskim stanovom ter je skuša napolniti z nezadovoljnostjo proti obstoječemu družabnemu redu, zlasti pa je odtrgati od cerkve ter jim vzeti vero in pobožnost. In na žalost svojo moramo gledati, da poslušajo ta vabila velika krdela iz delavskega stanú, da se dadó preslepiti od sanjarij in krivih naukov brezvestnih zapeljivcev, da se odvrčajo od cerkve ter si prisojajo šteti jo za sovražnico. — Jeli cerkev od delavskih stanov to zaslužila? No, katoliški delavci, pogledjte v zgodovino cerkve. Ona je razdrobila verige suženjstva; ko so z delavcem ravnali brez pravice kot z igračo grozovitosti in samovolja brezsrčnih gospodarjev in zaničevali njegovo človeško veljavo, vzela ga je pod svoje varstvo ter ga predstavila pred celim svetom mogočnjakom in velikašem kot brata v Kristusu. Vsem preganjanim in zavetja potrebnim je odpirala v cerkvah in samostanih nedotakljivo pribežališče, da bi varovala njihovo prostost in življenje. Vzprejemala je sinove delavskega stanú med svojo duhovščino ter jih povzdignila do najvišjih časti, dá, celó kot svetnike na svoje altarje. Tako je ravnala sv. cerkev vsa stoletja, kar obstoji. Ali je znabiti sedaj ponehala njena skrb za delavsko ljudstvo?

Ne; bolj kakor kdaj obdajala ga je v naših časih z deli krščanske dobrotelčnosti, ustanovila je za vsako njegovo potrebo, za vsako njegovo revno kako napravo svoje materine ljubezni, v pomoč za bolne in stare dni, za njegove nedorasle, kakor tudi doraščajoče otroke, mu je dala trume pobožnih redovnikov in redovnic. To vse je storila sv. cerkev za delavce in dela še naprej in naprej; seveda enega ni storila, in ne bo tudi storila nikdar, t. j. ona ni pasla delavcev, kakor njeni dozdevni prijatelji naših dni, s praznimi sanjarijami in lažmi. Nikdar mu ni rekla in mu tudi ne bo, da je njegov raj tukaj na zemlji, da obstoji namen

njegovega življenja v tem, tukaj na zemlji se veseliti in uživati, ter potem kakor žival za vedno poginiti, da je vsaka podložnost sramota in delo krivica, in da pride kdaj čas, ko bo človek prost dela in trpljenja. — Tako cerkev delavcu ni govorila nikdar, ker to je neumnost in laž; ker je in ostane delo postava te zemlje, ker je razlika med stanovi naravnava božje previdnosti in razdelitev zemeljskih dobrot pravica božja. Rekla mu je velikoveč ter uči tako neprestano, da se meri prava vrednost človekova po njegovi kreposti (čednosti); da prava sreča človekova ne obstoji v uživanju, ampak tukaj v izpolnovanju njegovih dolžnostij, in nekdam tam gori v posesti Boga; da revščina in trpljenje na zemlji nikdar ne neha, da se pa s krščansko vero oblaži, s krščansko ljubeznijo olajša in s krščanskim upanjem potolaži. Sicer pa cerkvi ni zado-stovalo delavcu prihiteti na pomoč le s temi verskimi tolažili, zastopala ga je do danes tudi v njegovih svetnih zadevah in tir-jatvah, v kolikor so pametne in pravične. Ali ni opominjala večkrat po svojem poglavarju državnih obtastnikov, naj zboljšajo stanje de-lavcev, kolikor se le dá združiti z obstankom človeške družbe? Ali ni večkrat zapored povzdignila svojega glasú, da je delodajalce pozivala, naj bodo dobrotljivi in pravični, naj delo po pravičnih načelih poplačajo, naj odmerijo čas za delo na primeren, krščanski način, naj nedeljskega počitka in posvečevanja ne kratijo? — Kdo ima torej pravico, krščanski delavci, vam predstavljati vašo cerkev kot vašo sovražnico, kot zapreko vsakega zboljšanja vaših časnih razmer? Ne, poslušajte glas resnice in ne sledite vabilom samo-pridnih zapeljivcev, ki nimajo pred očmi vaše sreče, temveč iščejo svoje namene. Ne zbirajte se pod zastavo brezbožnosti za prevrat vsacega, od Boga postavljenega reda, temveč zbirajte se pod za-stavo križa, za obnovo krščanskega, svetovnega reda, v katerem edinem morete najti svojo časno in večno srečo. Posvetujte se med seboj v svojih društvih gledé zboljšanja svojih časnih razmer, a pazite pri tem na postavo in red ter ne puščajte izpred očí pogojev vsake pozemeljske sreče, ki so: pridnost, varčnost, treznost, zvesta skrb za svoje domače. Ogibajte se pa vseh društev, ki pra-vijo, da morejo brez Boga in brez vere vašo osodo zboljšati, okle-nite se velikoveč društev, katere jemlje cerkev pod svoje vodstvo in zavetje!

Kristijani! te besede zbranih škofov, katere je sv. Duh po-stavil učiti in voditi ljudi na zemlji, so besede od zgoraj, so glas

božji. Te moramo poslušati in ubogati, da se zadovoljnost vrne med nas. Krščanski duh, duh Kristusov, nauk sv. katoliške cerkve mora prešinjati vse naše misli, namene, dela in nehanja, kadar smo sami, ali pa če smo zbrani v skupnih, javnih zadevah, potem se bo zopet sreča in zadovoljnost vrnila k nam. Torej kristijani! nazaj h Kristusu, nazaj k nauku sv. katoliške cerkve, katera nam pravi, božji nauk oznanuje, in tudi mi bomo mir in zadovoljnost našli svojim dušam; dokler pa tega ne bo, dokler bodo ljudje delali brez Boga, ne bo na zemlji zadovoljnosti in sreče, zakaj sv. Avguštin je iz svoje skušnje za vse čase in ljudi zapisal večno veljavne in pomenljive besede: *Človeško srce je nepokojno, dokler v Bogu ne počiva!* Amen.

Andr. Šimenec.

2. Moč grešne navade.

Okolu ednajstih pa je ven šel, in je našel druge postajati.

Mat. 20, 6.

Če pogledamo danes evangeljskega gospodarja, zdeti se nam mora prav neutrudljiv v najemanju delavcev v svoj vinograd. Že zjutraj zgodaj jih je šel iskat, potem zopet ob tretji, šesti in deveti uri, dà, še celó zadnjo, ednajsto uro je šel ven in klical v svoj vinograd na delo vse, katere je našel postajati na trgu. *Pojdite tudi vi v moj vinograd*, jim pravi, in tudi tem, ki so zadnjo, ednajsto uro, prišli delat, dal je plačilo za celi dan. — Prav tako dela Bog z ljudmi. Pokliče jih v svojo službo na jutro njih življenja ali v njih mladosti. Kliče jih v zrelostnejših letih, opoldne njih življenja, in kliče jih še v njih starosti, na večer, ko se njih življenje pomiče k smrti; vsem tem pa, ako hočejo na njegovo povabilo delati v njegovem vinogradu, hoče po smrti dati celo plačo v nebesih. Kakor neutrudljiv pa je Bog v najemanju delavcev, tako malo marajo delavci njegov glas poslušati, in to še posebno tisti ne, kateri so že dalj časa v službi greha preživeli in so za klic božji takorekoč oglušeli, tako, da na starost nič več ne marajo slišati o delu v vinogradu Gospodovem, o spreobrnenu in popoljšanju, ker jih je greh popolnoma pridobil v svojo sužnost, v svojo oblast. Zategadelj premišljujmo danes, kako veliko moč in oblast ima huda navada nad grešnikom, da se je že naprej vemo varovati, ali jo še za časa premagovati.

Komur je po večkratnem ponavljanju kak greh, bodisi kletev in pridušanje ali goljufija in tatvina ali kaka vrsta nečistosti itd. prišel v navado, ta se svojega greha silno težko odvadi in silno težko ga stane ta greh opustiti in zanj prenašati pravo pokoro. Naj se še tolikrat poskuša iz njega izkopati, navadno se bo le zopet in zopet vanj povrnil. Toliko moč ima pregrešna navada, in ne pravimo zaman, da »ima navada železno srajco«. Da je temu res tako, uči nas že naša zdrava pamet, razodenje božje in zgodbe vseh časov.

a) Kaj ne, ročnost in spretnost pri vsakem delu prihaja iz večkratnega ponavljanja in pogostne vaje. Zato pravimo: Vaja dela mojstra. To velja pri vsakem delu, pri vsakem obrtu, pri vsakem rokodelstvu in prav tako tudi pri vsaki čednosti, kakor pri vsakem grehu. Poglejte n. pr. dobrega, pobožnega človeka, ki se je od svoje mladosti že od svoje matere navadil, zjutraj brž ko vstane, opoldne in zvečer pri zvonjenju prekrižati se in moliti, vsako nedeljo in vsak praznik redno hoditi k dopoludnji in popoludnji službi božji itd. Vprašajte ga, če se mu kdaj po naključju primeri, ali če oboli, da k službi božji ne more priti, povedal vam bo in britko potožil, da mu celi dan nekaj manjka, ga celi dan nekaj teži, ker te svoje dolžnosti ni mogel izpolniti. Vprašajte pa tudi n. pr. igralca ali pijanca, ki se privadi slabih tovarišij, kolik dolgčas trpi, kako se mu zdeha in ga v srcu kolje, če ob navajenem času ne more do svojih tovarišev, do igre, do pijače, do svojih kratkočasov. Ta moč do greha pa je tem hujša in močnejša, ker smo ljudje že od natore vsi bolj k hudemu, kakor pa k dobremu nagnjeni, kakor pravi sv. pismo: *Srce človeko je nagnjeno k hudemu že od svoje mladosti*, in apostol pravi, *da meso poželjuje zoper duhá*. Zaradi tega nagnjenja k hudemu torej o pregrešnih navadah še posebno velja, da imajo take navade železno srajco, ali kakor pravijo Nemci, da je navada druga natora. Železna srajca bi se težko raztrgala, kakor se natornemu zahtevanju težko ustavljamo ali pa še brez njega prebiti ne moremo. V hudobnih navadah utrjeni grešniki so enaki Izraelcem v egiptovski sužnosti, ki so tamošnjim kraljem mesta sezidali in jih s trdnim zidovjem obdali, pa s tem niso nikakor sebi pridobili prostosti, temveč so ravno sebi zgradili najhujše, najmočnejše ječe. Ako torej to silno moč pregrešne navade le z zdravo pametjo količkaj preudarjamo, spoznati moramo, da skoraj človeške moči presega užugati jo in premagati, in kako nespametno je misliti, da se bo tak grešnik ložje

sčasoma in v poznejših letih, kakor pa takoj sedaj, spreobrnili in poboljšali. Čim starejša in bolj utrjena je pregrešna navada, tem močnejša je postala, tako da stari, privajeni grešniki, ko greha več ne morejo storiti v dejanju, ga storé večkrat v mislih, željah in pogledih svojih.

b) Prav te resnice o silni moči pregrešnih navad nam potrjuje razodenje božje. Pri preroku Jeremiju beremo besede: *Če more zamorec svojo kožo spremeniti ali leopard svoje maroge, tedaj bote tudi vi mogli storiti dobro, ko se bote hudega navadili.* (13, 23.) Te besede Jeremijeve torej pravijo: Kakor zamorec ne more ubeliti svoje črne kože in leopard ne spremeniti svoje marogaste ali pikaste dlake, prav tako nemogoče je, da bi se spreobrnili tisti, ki se je hudemu privadil. Podučno povest o tem nam pripoveduje sv. evangelist Marka. Nekdaj je pripeljal namreč oče svojega sina, ki je bil od hudobnega duha obseden, k Jezusovim učencem, da bi ga bili ozdravili in hudega duha iz njega pregnali. Ali učenci tega niso mogli storiti. Zato se oče obrne ž njim k Jezusu s svojo prošnjo. Jezus pa ga vpraša: *Koliko časa je že, kar se mu to prigoduje? In oče mu odgovori: z mladega.* (9, 20.) Zakaj pa je Jezus očeta po tem vprašal, saj je on vendar kot Bog dobro vedel, koliko časa da ga že hudoba muči? Glejte! Jezus nas je hotel s tem učiti, da čim dalje ima hudoba oblast čez človekovo dušo, tem težavnejše je, da se človek oprosti jarma svojega greha in peklenške hudobe. Vsled tega pa lahko vidite, zakaj duhovniki pri spovedi čestokrat vprašajo po času, koliko in koliko let ima kak grešnik obtoženo pregrešno navado nad seboj, ker iz tega se more razsoditi, kako in s čim bi bilo še mogoče grešniku k spreobrnjenju in poboljšanju pripomoči. Zato naj si vsak privajeni grešnik v boju zoper svojo pregrešno navado daje srčnost, rekoč: *Sedaj se moram odvaditi*, ali pa pozneje morda nikdar več, gotovo pa mi bo od dné do dné spreobrnjenje in poboljšanje težavnejše. Le s takim junaškim sklepom in s pravim junaškim borenjem zoper svoje pregrešne navade mu je kdaj zmaga mogoča.

c) Rekel sem, da tudi zgodbe vseh časov nam kažejo, koliko silno moč imajo pregrešne navade. Izmed veliko zgledov omenjam tukaj zgled sv. Avguština. Veliko let je Avguštin živel med krivoverci. Naposled se je spreobrnili; a nad vse popisovanje hud je bil boj, ki ga je imel prestati zoper dolgotrajne pregrešne navade. Pri najboljši njegovi volji je le zopet in zopet poželjivo meso nad njim zmagovalo. V svojih pripoznavanjih popisuje on

sam ta boj, rekoč: »Zdihoval sem«, pravi on sam, »ker sem bil zvezan, pa ne, da bi me bil kdo drug zvezal, ampak zvezala me je moja železna volja. Mojo voljo je imel sovražnik vklenjeno in je iz nje verigo skoval, s katero me je imel povezanega. Zakaj iz narobe volje pride hudobna slast, in če hudobni slasti služiš, postane ti v navado, in če se hudobni navadi ne upreš, postane ti potreba. Tako sem spoznal iz lastne izkušnje, kar sem bral, da meso zoper duha in duh zoper meso poželjuje. Bogu na vse njevogo klicanje: *Zbudi se in vstani od mrtvih in Kristus te bo razsvetlil!* nisem vedel drugega odgovoriti, kakor: Bom précej, précej, le še malo naj podremljem. A tega »précej, précej« ni bilo ne konca ne kraja, in to »še malo« vleklo se je brez nehanja naprej itd.

Dragi v Kristusu! Kako zeló najdemo vse to, kar tukaj sveti Avguštin o sebi pravi, potrjeno v vsakdanjih izkušnjah! Kolikrat vidi grešnik iz navade vso svojo revo in bêdo pred seboj, jo objokuje in spoznava, si prizadeva, da bi se iz nje izkopal; ali kmalu se zopet nazaj in še globokejše vanjo pogrezne, kakor je dosihmal v njej tičal. Priča tega nam je brez števila preklinjevalcev, priduševalcev, pijancev in nečistnikov. Zatorej, kristijani! danes, ko ste slišali, kako silno moč ima pregrešna navada, naj vsak, kdor je v eni ali drugi taki navadi, s sv. Avguštinom sam sebe vpraša: Kako dolgo bo pa to še trajalo? Zakaj vedno reči: Jutri, jutri bom začel! Zakaj ne takoj danes? Zakaj ne bi bilo pri tej priči konca mojih grehov — začetka mojega stanovitnega spreobrnjenja in stanovitnega popoljšanja? Amen.

M. Torkar.

Druga predpepelnična nedelja.

Beseda za družbo sv. Mohorja.

Seme je božja beseda. Luk. 8, 11.

Zopet nam kaže sv. evangelij lep prizor iz Jezusovega življenja. Izveličar je sedel v čolnič poleg brega na Genezareškem jezeru, ljudstva pa je na stotine poslušalo, sedeč ob bregu, njegov božji nauk. Oj, srečno ljudstvo! vzkliknil je pač že marsikdo, pre-mišljajoč to dogodbo. Srečno ljudstvo, ki je zajemalo iz vira življenja čisti nauk božje resnice! Srečno ljudstvo, ki je hranilo svojega duha z nebeškim kruhom božje besede! Srečno ljudstvo, pravim tudi jaz, ker je smelo z obličja v obličje gledati Onega, ki je bil pričakovanje narodov, poslušati Njega, ki je prišel iskat

in izveličat, kar je bilo izgubljenega! Srečne ovčice, ki so smele hoditi za dobrim pastirjem, poslušati njegov glas in ravnati po njegovih zapovedih! Toda nič manj srečni nismo mi. Ne vidimo sicer pred seboj Izveličarja v človeški podobi, pač pa nas uči sveta vera, da živi mej nami vedno zakrit v ponižno podobo kruha na altarju. Ne čujemo sicer s svojimi ušesi njegovega glasu, pač pa se nam oznanja njegov nauk v cerkvi vsako nedeljo po večkrat. Ljudstvo je prišlo od daleč, da je moglo poslušati le enkrat božjega učenika Jezusa, nam se ni treba truditi daleč; da, kadar hočemo, lahko vzamemo v roke doma dobro knjigo, ki nas podpira v slabosti, utrjuje v čednosti, varuje greha in bodri v izkušnjavah.

Prav res, predragi v Kristusu! da nismo imeli prilike poučiti se v vsem potrebnem za izveličanje, o tem se ne bomo mogli kdaj pritoževati ali izgovarjati. Zlasti nas dandanes dobre knjige tako podpirajo v zvrševanju našega poklica, da se ne morem ogniti prilike, da, čutim se dolžnega vam izpregovoriti nekaj več o tem predmetu. Hvala Bogu! Pri nas Slovencih so dobri rojaki — spomin in hvaležnost do njih naj bi nikdar mej nami ne ugasnila! — poskrbeli, da si vsaka hiša, vsaka oseba, lahko nabavi vsako leto za malo troškov obilo dobrega berila. Vem, da ste že uganili, katere knjige imam v mislih: knjige Mohorjeve družbe. Pač so vam vsako leto že priporočali to družbo, vabili so vas, da se v obilnem številu zbirate v tej prekoristni družbi. Morda se je celo kateremu izmed vas to čudno zdelo, češ, čemu toliko in vsako leto govoriti o tem? Toda, ako me boste danes pazljivo poslušali, upam da se prepričate, kako mi duhovni pastirji s tem vršimo le svojo dolžnost, ako vam priporočamo družbo sv. Mohorja. Odgovoriti sem se namreč namenil na vprašanje: zakaj vam duhovni pastirji družbo sv. Mohorja tako toplo priporočamo? V ta namen pravim: Duhovni pastirji vam priporočamo Mohorjevo družbo zato, da bi 1. od vas lože odvrnili kugo slabih knjig in 2. da vam v roke podajejo zanesljivo dobrih spisov.

Preljubi! Vsak dober dar in vsako popolno darilo prihaja od Boga, Očeta svetlobe. Prosimo torej Njega, ki je luč sveta, naj razsvetli naš um, da spoznamo to, kar nam je v dušni prid, naj nam ogreje srce, da storimo vse, kar nam je potrebno in koristno, da izveličamo svoje duše. Gospod z nami in z našim duhom!

I. Nihče izmed vas ne bo tajil, ako trdim, da so se časi v zadnjih 50ih letih jako izpremenili. Zlasti moramo povdarjati, da se je ljudstvo mej nami zelo izobrazilo. Koliko jih je znalo pred petimi desetletji v vsaki župnji pravilno brati? In če so tudi znali, kdaj ste jih videli, da bi bili prijeli v roke kak časnik, kako zabavno knjigo? »Koliko jih je bilo, ki so znali v cerkvi na bukve moliti?« In dandanes? Le ozri se po cerkvi, poglej po hišah: vse bere. Kmetiski gospodar in delavec z žuljavo roko segata ob nedeljah in praznikih po časnikih, da izvesta najnovejše zanimivosti iz mesta in z dežele. Mladina o prostih urah rada sega po mičnih povestih in raznih zabavnih spisih. Zares, vse hoče dandanes brati, vse se lika in mika, vse napreduje. Oj, da bi pač vsi v dobrem napredovali!

Toda s tem, da ljudje radi beró, nastaje zanje velika nevarnost. Kdo jim je porok, da imajo v roki vedno dobro knjigo? To nevarnost so čutili že pred mnogimi leti za verne Slovence tako vneti, nam nepozabni knezoškof Slomšek. Sami so podpirali z vsemi močmi slovensko šolstvo. A opazili so, da sovražnik kaj lahko prihruje mej nas v podobi slabih ali celo brezverskih knjig. V tem pogledu so zapisali vsem pisateljem pomenljive besede: Pustite Slovencem dve reči, ki sta jim dragi kot svetle oči: vero katoliško in besedo materino! Vprašam vas, predragi, kaj pač bi danes zaklicali knezoškof Slomšek, ako bi še živeli mej nami? Kako ostro bi pač poprijemali veri nasprotno pisatelje, ki so se žalibog zadnja leta tudi mej nami udomačili! Komu ni znano, kako brezvestni časnikarji zlobno pišejo o resnicah svete vere, kako celo Boga tajé, katoliško cerkev napadajo, duhovnike, škofo in celo rimskega papeža zasmehujejo, poštenemu življenju in pobožni molitvi pa se zlobno rogajo. Da, z žalostjo moramo pripoznati, da se je zadnja leta kakor silna povodenj razlila množica slabih knjig in časopisov po naši domovini. Najhuše pa je še to, da ljudje dostikrat niti ne vedó, kaj kupijo in si tako polagoma vero in vse spoštovanje do svetih rečij iz srca iztrgajo. Ob takih razmerah velja pač tudi nam duhovnim pastirjem beseda apostola narodov: *Razglašaj besedo (božjo), ne odjenjaj o priliki, nepriliki, svari, kaznuj, opominjaj v vsej potrpežljivosti in uku.* (II. Tim. 4, 2.) Ne čudite se, dragi moji! ako vas pogosto svarimo pred slabimi knjigami. *Kdor slabe knjige bere — piše sv. Jeronim — polaga si v lastno nedro strupeno kačo.* Velika večina nesrečnih brezvercev po svetu je žrtva slabih, brezverskih knjig.

Leta 1888. dné 23. januarja je stopil po 3. uri popoldne v župnišče larsko (Lahr) na Badenskem neki človek ter vprašal, če je gospod dekan Förderer v svoji sobi. Postrežnica pové, da je doma. Prišlec hiti naravnost v drugo nadstropje, kjer je bival častiti duhovni starček. Podá mu listek v roko, na katerem so bile zapisane besede: »Čigan, tvoje ure so se iztekle, napravi račun za nebesa!« Pobožni duhovnik ni nikogar podil od hiše, zato vzame mirno listek in hoče brati. A v tem hipu se zakadi nanj prišlec — ime mu je bilo Adda — ter mu porine 23krat svoj nož v prsa in vrat, tako da mu je pobožni duhovnik v roki izdihnil svojo blago dušo. Hudodelec nato odide. V veži pa še predrzno zakliče postrežnici: Le pojdite gor, saj dekana ni več. Tako je tudi bilo. Našli so ga ležečega v lastni krvi. V rokah je imel še desetico, katero je bržčas mislil dati svojemu morilcu vbogajme. Kajpada so v bližnji gostilni hudodelnika kmalu prijeli. Našli so ga v žganje utopljenega. Ko so ga peljali k sodišču, vpil je neprestano: Proč z oblastjo in gospostvom! Nič se ne bojim, tudi papeža in škofe bi pomoril, ako bi bili tukaj. In predno je bil obsojen, obstal je, da se je hotel maščevati nad duhovniki, kateri so krivi vse nesreče na svetu, zakaj oni bi radi pogubili ves narod, to so sami peklenski duhovi, itd.

Predragi! Čudno se vam zdi gotovo, da more človek tako surovo govoriti in tako zlobno, da ne rečem zverinsko delati. Toda obsodba njegova je pokazala, kaj je vzrok tolikej krivičnosti. Ta petindvajsetletni hudodelec je bil namreč izučén bukvovez. Kot tak je imel dostikrat priliko, da je prebiral slabe knjige in brezverske časnike. Iz teh je zajel vse napade na katoliško cerkev in duhovnike, pa tudi delo mu je začelo mrzeti. Začel je pohajkovati in kot takega so ga zaprli za 14 dnij v ječo. Tu je menda dozorel v njem sklep, da zavratno umori pobožnega larskega dekana. Povrnivši se iz zapora je pripovedoval še tisti dan v gostilni: Tukaj bodo zvečer ljudje nekaj doživeli, kar se nikomur ne sanja. Kmalu nato je šel in zvršil svoj satanski naklep. (Cf. F. X. Wetzel: die Lectüre 292—295.)

Preljubi! Po njih sadu jih boste spoznali. Kakšno mora pač biti seme, iz katerega priklje tak sad hudodelstva! Iz teh posledic pa tudi spoznate, kako zelo se pregrešé oni, ki ničvredne knjižure pišejo, prodajajo, razširjajo, posojajo in berejo. In menim, da v tem pogledu ne zadene nič manjša odgovornost stariše, ki svojim otrokom pusté brati vsakovrstne knjige in časnike. Krščanski gospodar! Strup hraniš pod svojo streho v podobi brezverskega časnika in svojo družino ž njim polagoma zastrupljaš. Kakor je pregrešno otrovati sebe ali koga drugega na telesu, tako in še veliko bolj pregrešno je podajati drugim dušni strup v podobi brezverskega časopisa. —

In sedaj spoznate, dragi verniki, zakaj vam dušni pastirji vsako leto priporočamo Mohorjevo družbo. V svesti smo si, da radi berete; da pa ne bi se po vaših hišah šopirile brezverske knjižure, da ne bi se pohujševali po umazanih časopisih, zato vam priporočajo knjige in časopise, ki niso nevarni vaši časni sreči, niti ne zavirajo vašega večnega izveličanja.

II. Toda dobri pastir ne varuje le svoje črede pred zgrabljivimi volkovi, ampak jo vodi tudi na dobro pašo. S tem še ne bi duhovniki zvršili svojega poklica med vernim ljudstvom, ako je samo svarimo pred slabimi tiskovinami. Naša naloga sega dalje! Kristus je svojim apostolom sicer rekel: *Pojdite po vsem svetu in učite vse narode!* Toda apostoli in evangelisti so storili še več: *tudi pisali so.* Prav v tem so jih posnemali duhovniki vseh časov. Vedeli so namreč, da se po tem potu resnica bolj širi po svetu, tem trdneje zasaди v srce. Tako sta tudi novejši čas mej Slovenci delovala dva moža z apostolsko gorečnostjo, že imenovani škof Slomšek in pa duhovnik Andrej Einspieler. S pomočjo drugih duhovnikov in prijateljev ljudstva sta ustanovila našo Mohorjevo družbo, ki naj bi pomagala ohranjati živo vero in krščansko življenje v Slovencih. Na sto tisoče dobrih knjig je že razširila družba mej našim narodom. Kdo ne ve, koliko molitvenih knjižic se je vselilo po Mohorjevi družbi mej naše ljudstvo! Komu ni znano, kako radi še dandanes prebirajo po hišah zlasti v zimskih večerih »Življenje svetnikov in svetnic božjih«, »Kristusovo življenje in smrt« ali pa »Zgodbe svetega pisma«, ki ravno zdaj izhajajo! Poleg pobožnih knjig pa je skrbela in še danes skrbi družba za pošteno razveseljevanje in zabavo. Koliko prekrasnih povestij je že romalo širom naše domovine mej preproste bralce, ki se s tem odvajajo slabim družbam, zlasti pa pijančevanju, in se s poštenim branjem kratkočasijo! Koliko greha se je s tem odvrnilo, koliko dobrih mislij in želja vzbudilo, koliko dobrih del nasvetovalo in zvršilo! Zares hvaležni moramo biti blagim možem — pravim rodoljubom —, ki so nam prekristno družbo ustanovili in s pomočjo svojih duhovnih tovarišev razširili povsod, kjer se govori mili naš slovenski jezik. A hvaležnost svojo bodemo kazali najbolj s tem, če družbo podpiramo sami, ako dobre knjige, ki nam jih izdaje vsako leto, pri vsaki priliki mej svojimi rojaki širimo. Res je sicer, da naše ljudstvo ni v denar zakopano, ali en goldinar si zlahka vsakdo prihrani mej letom, da ga vpišejo mej Mohorjane. Ne izgovarjaj se nihče, da imaš že dovolj knjig: vsako leto nam prinaša družba

kaj novega in zanimivega, in to vemo vsi, da radoznalost v človeku nikdar popolnoma ne poneha. Ne izgovarjaj se tudi s tem, češ, ne berem, nimam časa, oči so mi opešale itd. Če ne bereš sam, berejo naj ti drugi, če sam nimaš časa, posodi knjige onim, ki jih nimajo, a radi berejo. Tako se bode družbin namen dosegel.

Toda motil bi se, kdor bi menil, da je z razširjanjem dobrih bukev mej Slovenci že dosegla naša družba ves svoj namen. Nikakor ne. Mohorjeva družba ni kaka knjigotržnica, ni prodajalka bukev, njen namen je mnogo višji. Pravila tako-le govore: »Namen družbi sv. Mohorja je: Podpirati pobožno, lepo vedenje in ohranjevati katoliško vero mej slovenskim ljudstvom.« Ta namen dosega družba zlasti še z molitvijo. Mohorjeva družba je tudi bratovščina. Zato zahteva od svojih družbenikov, naj molijo vsak dan en »Očenaš«, eno »Češčeno Marijo«, in zraven naj pristavijo besede: »Sveti Mohor, prosí Boga za nas!« To naj se odmoli v ta namen, da se katoliška vera sploh, zlasti pa mej slovenskim ljudstvom, ohranja in razširja.

Kako primerna je družba za naše čase! Od vseh strani nam vstajajo sovražniki, grobokopi svete vere mej Slovenci. Brezverske knjige in časopisi, brezverske šole, versko vnemarna ali celo protiverska društva se mogočno šopirijo mej nami; vse drugo povdarjajo in pospešujejo, le za najdražiji zaklad svete vere se ne menijo. V takih okolinostih pač noben pošten Slovenec ne more in ne sme rok križen držati. Res, da dostikrat nimamo sredstev, kako bi uspešno branili mej svojimi rojaki svetlo svetinjo vero, ki smo jo podedovali od svojih dedov. Marsikdo obupuje na tihem, češ, kaj bode prišlo iz teh razburjenih, veri in cerkvi sovražnih časov. Toda tolaži nas beseda psalmistova: *Naša pomoč je v imenu Gospodovem*. Komur ni dano drugače, podpiraj prav posebno društvene namene s tem, da natančno opravlja društveno molitev. In bodimo prepričani, kjer je toliko vernikov — lansko leto jih je bilo nad 70.000 — zbranih v Gospodovem imenu, kjer jih toliko kliče enoglasno: Sveti Mohor, prosí za nas! — ondi se bode tudi božje usmiljeno srce dalo omečiti po priprošnji družbinega zavetnika. Naj bi nam bil Bog odmenil še hujših časov, naj bi nam poslal še toliko stisk in nadlog, enega gotovo ne bode pripustil: da bi Slovenci izgubili in popustili sveto vero. *Naša pomoč je v Gospodovem imenu.*

Zato pa, predragi verniki, ne zapustimo danes tega svetega kraja, dokler ne sklenemo trdno, da hočemo vsak po svoji moči podpirati nam prekoroistno in prepotrebno družbo sv. Mohorja. Kdor more naj pristopi, komur pa bi to ne bilo mogoče, naj zatira mej ljudstvom slabe knjige in časopise, naj moli po namenu društva, da Gospod, ki vodi usode narodov, odvrne od nas kugo slabih knjig ter utrdi mej nami sveto katoliško vero.

Sejavec je šel sejat svoje seme . . . Seme je božja beseda. Tako govori današnji evangelij. Predragi! Bodimo sejavci semena božje besede. Vsak izmed nas bodi apostol dobrih katoliških knjig, ki naj se širijo mej nami bolj in bolj. Namakajmo rodno svojo zemljo z nebeško rosó pobožne molitve, in Gospod bode dal rast do-
bremu semenu v našo časno in večno srečo. Amen.

Dr. A. Karlin.

Tretja predpepelnična nedelja.

Pepelenje.

Spominjaj se, človek, da si pepel, in
da se bodeš zopet spremenil v pepel.
Obredna molitev.

Zadnji dnevi pred štiridesetdanskim postom so še dnevi šumnega posvetnega veselja in vživanja. V sredo pa nastopi resni čas pokore. V torek ob enajstih po noči ga veliki zvon slovesno oznanja. V sredo mašnik na oltarju blagoslovi pepel iz oljkinih vej; najprvo sam sebi dene na glavo pepel, potem pa vsem vernikom v podobi križa in govori: *Spominjaj se, človek, da si pepel in da se bodeš zopet spremenil v pepel.* K pepelenju pridejo otroci, ki so komaj dobro živeti začeli in na smrt še najmanj mislijo, a mašnik jim pravi: *Spominjaj se . . . Ljubi otrok, ki si se še le življenja veseliti začel, ki ne poznaš nobene težave, pomisli, da bodeš tudi ti umrl in v prah se spremenil.* — Pridejo mladeniči in dekleta v cvetju mladosti, zdravja in moči, a mašnik jim resno govori: *Spominjaj se . . . Mladenič, dekle, ki vživaš najlepša leta življenja in od veselja do veselja letaš, spominjaj se, da te bode vse enkrat minulo, tvoje žive oči, rudeča lica, krepki udje bodo strohnili in se v prah spremenili.* — Pridejo možje in žene, ki prenašajo življenja težo in vročino, in mašnik jim govori: *Spominjaj se . . .*

Mož, žena, ki skrbiš in delaš in se potiš, in spravljaš skupaj, kakor bi imel na večno tukaj ostati, spominjaj se, da čez malo

let boš moral vse tukaj pustiti, ves tvoj delež bo ozka lesena hišica, in tvoj konec prah in pepel. — Pridejo še stari možje in žene s pripognjeno glavo, kakor bi že groba iskali, in mašnik jim še prav posebno pravi: *Spominjaj se . . .* O uboga starost, ti se zlasti živo spominjaj, kaj te čaka; smrt je pred durmi, na tvojo kožo že čaka požrešen črv, ki te bo razjedal in te spremenil v prah in pepel. Glejte, take resne nauke daje pepelenje vsem ljudem. Žal, da mnogi opuščajo to pepelenje z blagoslovljenim pepelom, nekateri menda iz prevzetnosti, češ, kaj je meni tega treba, drugi pa iz nevednosti, ker ne vedó, zakaj je pepelenje zapovedano in kaj pomaga. Zato vam bodem danes razložil dvoje: 1. Česa nas pepelenje opominja, 2. kaj nam pomaga.

I. Česa nas pepelenje opominja? 1. Pepelenje nas opominja k pokori, ker smo grešniki. Pepel je že od starih časov znamenje pokorjenja. Že pobožni Job govori: „*Pokoro delam v prahu in pepelu*“. Jeremija kliče glavarijem izraelskega ljudstva: „*Potresite se s pepelom!*“ Spokornik David govori: „*Pepel jem kakor kruh in svojo pijačo s solzami mešam*“. Ko je prerok Jona Ninivljanom napovedal, da bodo Ninive končane, *so oznanili post, se oblekli v spokorno oblačilo od največjega do najmanjšega* (od kralja do berača) *in se potresali s pepelom*. Zato je tudi sv. cerkev že v prvih časih vpeljala pepelenje v znamenje pokore na ta dan. V začetku so morali k pepeljenju priti samo očitni spokorniki, kateri so morali ta dan priti bosi in gologlavi pred cerkvena vrata; od tam so jih peljali v cerkev, kjer jim je bilo oznanjeno, kakošno pokoro morajo opraviti, ter jim je škof potresel pepela na glavo rekoč: *Spominjaj se, človek, da si pepel in da se bodeš zopet spremenil v pepel; delaj pokoro, da prejmeš večno življenje*. Potem so jim blagoslovili in izročili spokorne pasove, ter jih poslednjič zopet iz cerkve peljali, ter jim je škof rekel: *Zavoljo vaših grehov ste danes iz hiše božje izgnani, kakor je bil Adam zavoljo svojega prelomljenja izgnan iz raja*. Pozneje so se spokornikom pridružili in se tega pepeljenja vdeleževali tudi drugi kristijani, nekoliko iz usmiljenja do očitnih spokornikov, da bi jih tolažili in osrčevali, nekoliko pa iz ponižnosti, ker so hoteli tako za svoje lastne grehe primerno pokoro opravljati. Leta 1091. pa je cerkveni zbor v Beneventu ukazal, da se morajo ta dan pepeliti vsi duhovniki in posvetniki, možje in žene.

Tako je pepelenje še dandanašnji v navadi kot opominovanje k pokori, ter nas spominja, da smo vsi grešniki, da se moramo zavoljo tega pokoriti za grehe, ter Bogu vsaj nekoliko zadostovati za neskončno razžaljenje, ki smo mu ga z grehom napravili, sami sebe strahovati in mrtviti, da božjemu strahovanju odidemo. Zato je ravno ta dan pepelenje zapovedano, ker v sredo nastopimo največji in najsvetejši čas pokore, ko se zlasti s postom 40 dni pokorimo za svoje grehe. Torej nas opominja, da naj štiridesetdnevni post kolikor je naši slabosti mogoče zvesto spolnujemo, ker vemo, da je dandanašnji post komaj senca od nekdanjega ostrega posta prvih kristijanov. Takrat so se postili vsi brez razločka v štiridesetdnevnem postu sleherni dan do večera, zdrževali se ne le mesa ampak tudi vsega, kar je od živine, mleka, masla, jajec, pa tudi boljše pijače n. pr. vina. Posebno oster je bil post velikega tedna, v katerem so vživali le kruha, soli in vode; veliki petek pa niso vžili celo nobene jedi. Mnogim mlačnim kristijanom pa je še sedANJI toliko olajšani post preveč.

2. Pepelenje nas opominja na smrt, ker mašnik govori: *Spominjaj se . . . Bog je vstvaril človeka iz prsti, to je iz prahu zemlje, torej je sam na sebi po telesu umrljiv, pa iz posebne milosti je Bog človeku v začetku podelil tudi neumrjočnost telesa. Toda nesrečni greh je zapravljal ta čeznaravni dar neumrjočnosti telesa in prišla je smrt na zemljo. „Po enem človeku je prišel greh na svet in po grehu smrt, in tako je smrt na vse ljudi prišla, ker so vsi v enem grešili.“* Tako nas pepelenje spominja,

a) da je smrt kazen za greh. To kazen mora vsakdo pretrpeti. Bodi mogočen ko cesar Karol V., čegar cesarstvo je bilo tako ogromno razširjeno po vseh delih sveta v Evropi, Afriki, Ameriki, da so dejali, da v njegovem cesarstvu nikoli solnce ne zaide, umreti moraš, smrt se ne boji mogočnikov, bodi srečen in vživaj vse mogoče veselje sveta kakor Salomon, ki sam pravi, da je vžival vse veselice sveta in si ni ničesar odrekel, kar mu je srce pozelelo. Smrti ne odpodi »ne godcev hrup, ne pevcev pesem sladka.« Bodi bogat, da bi štel svoje premoženje na milijone kakor bogatimi sedanjega časa, vendar umreti moraš, »od smrti ne odkupijo kupi zlata.« Bodi zdrav ko riba, močan ko hrast, cvetoč ko roža, smrti se ne ubraniš, »pred smrtjo ne obvaruje koža gladka.« Če še tako rad živiš in se braniš umreti, če si na zemlji svojim domačim še tako potreben, da se za tebe bojijo in jokajo, smrti ne preprosiš z nobenimi prošnjami, nje ne omečijo solze zapu-

ščenih sirot. Umreti moraš, — to je tedaj gotovo, in ko umrješ, tvoje telo položé v mater zemljo, in čez par let te požrešen črv razjé; še nekaj let, in od tvojega telesa ne ostane družega kakor pest prahu, ki ga veter raznese na vse strani. Pridigar govori: *Prah se povrne v svojo prst, iz katere je vzet, in duh se povrne k Bogu, ki ga je dal.* Zato govori mašnik, kadar spuščajo krsto v grob: *Vzemi, zemlja, kar je tvojega . . . Iz prsti si ga naredil . . .* Ali ni to žalostno, strah in groza za človeka? — Toda vse bi še bilo, ko bi le bilo s smrtjo vsega konec. Marsikdo bi se s tem še tolažil: če tudi moram umreti in vse zapustiti, vendar se mi vsaj po smrti ni treba nič hudega bati. Toda temu ni tako. Po smrti še le pride pravo, večno življenje, življenje v neizmerni večni sreči, v večnem veselju, ali pa življenje v nepopisljivi večni nesreči, trpljenju. In kakoršen si v trenutku svoje smrti, taka bo tvoja večnost. Če si takrat v milosti božji, si rešen, srečen na veke. Če si takrat v smrtnem grehu, si zgubljen na veke. *Kamor drevo pade, proti jugu ali proti severju, tam obleži,* govori sv. Duh. Torej mora biti naša prva skrb, pripravljati se za srečno smrt, to pa storimo,

b) če se pogosto spominjamo smrti. Na smrt misliti ni tako težko, saj nas vse smrti spominja. Spominja nas današnji dan s pomenljivim pepelenjem in z resnimi besedami: *Spominjaj se . . .* Spominja nas vernih duš dan, ki nam v spomin kliče toliko rajnikov, ki so že pred nami šli skozi temna smrtna vrata. Spominja nas vsaki mrtvaški zvon, . . . vsak pogreb, ki ga vidiš. Vsaki večer poje zvon za verne mrtve. Zato se vsaki večer spominjaj smrti, in skleni vsaki dan, kakor bi bil zadnji dan življenja.

Tako je ravnal nek pobožen kristijan. On se je sleherni večer vlegel v posteljo z misljo, da je njegova smrtna postelja, potem si je sam tako rekoč dal sveto poslednje olje. Najprej si je vest izprašal, kako je minuli dan z očmi Bogu služil ali ga žalil; potem je, kakor stori mašnik, naredil križ čez oči in molil s skesanim srcem: »Po tem svetem križu in svojem blagem usmiljenju odpusti mi, o Bog, kar sem grešil s pogledom. Amen.« Ravno tako je storil z ušesmi, z ustmi in drugimi udi, kakor pri svetem poslednjem olju. Slednjič je vzel britko martro in jo pobožno poljubil, roke položil skrižem čez prsi z besedami: »Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo«, in tako je zaspal.

c) O kako dobro je pogosto in živo smrti se spominjati. Misel na smrt nas bo varovala greha. Sirah govori:

Spominjaj se človek, svojih poslednjih reči, in vekomaj ne boš grešil. Misli na smrt in na to, kar pride po smrti, na sodbo in večnost. Zapiši si globoko v srce besede sv. Pavla: *Človeku je odločeno enkrat umreti.* Da, pridi sv. Pavel z nebes in zapiši te besede po vseh krčmah na vrata, kjer pijanci ven in noter hodijo. Pridi sv. Pavel in zapiši te besede na vrata tistih hiš, kjer se fantje in dekleta zbirajo in nesramno govorijo. Pridi sv. Pavel in zapiši te besede na okna, pod katerimi stojé ponočnjaki, sladke obljube delajo in zapeljujejo. Pridi . . . zapiši te besede na cerkvena vrata, skozi katera hodijo ljudje k službi božji, . . . na vsako spovednico, kjer grešniki zamolčujejo strašne grehe, . . . pred veliki altar, kjer uživajo po nevredno telo in kri Jezusa Kristusa brezbožni kristijani. Pridi sv. Pavel in zapiši te besede vsakemu človeku globoko v srce: *Človeku je odločno enkrat umreti,* potem bi pač zginil greh s sveta, zemlja bi bila prebivališče svetnikov. — Misel na smrt nas bo priganjala k dobrim delom, k čednostim; le-te ob smrti ne minejo, ampak nas spremljajo pred sodbo v večnost. — Misel na smrt nas bo učila zaničevati svet in vse, kar svet ponuja svojim otrokom, bogastvo, čast, veselje, *ker svet prejde in vse njegovo poželenje.* — Misel na smrt nas bo učila Boga ljubiti, njega se držati, njemu služiti do zadnjega zdihljeja, zakaj *ljubezen nikoli ne mine, kdor pa ne ljubi, ostane v smrti.*

3. Pepelenje nas opominja, da je vse posvetno minljivo. Pepel se namreč napravi, če se kaka reč sežge in tako konča. In ravno ta pepel, ki se pepelnično sredo blagoslovi, je sežgan iz oljkinih vej, ki so bile blagoslovljene minulo leto na cvetno nedeljo. Pred malo časom so te oljke veselo rastle in zelenele po letu in po zimi, z njimi smo šli lani v slovesni procesiji Jezusu na čast, in zdaj so že pepel. Tako mine tudi vse posvetno, največje bogatstvo, najvišja čast, najslajše veselje. Tako mine za slehernega človeka, takrat ko oči zatisne, vse, kar ima svet, pustiti mora hiše, njive, travnike, denar, prijatelje, živino, lepo obleko, zanj je vsega sveta konec. O kako je torej nespameten, kdor na to svoje srce navezuje, kdor zavoljo posvetnih, minljivih reči pozabi na Boga, na nebesa, na svojo ubogo dušo! Zato se spominjaj o človek besed sv. Janeza: *Ne ljubite sveta, ne tega, kar je v njem, zakaj svet prejde in vse njegovo poželenje, kdor pa stori voljo božjo, ostane vekomaj.* Le pogledjte bogatina, o katerem je govoril Jezus Kristus. Še dandanes kažejo mesto, kjer je stala lepa hiša tega bogatina. Narcis mu je bilo ime, in se je oblačil v

škrlat in tančico in se je vsaki dan imenitno gostil. Pred njegovimi vratmi pa je ležal ubožec Lazar lačen, poln ran. In glejte, oba sta umrla eno noč. Bogatin je morda ravno zopet celi dan v sredi svojih prijateljev jedel in pil, da je vse od mize teklo, od samega veselja vriskal, prepeval in se krohotal, in potem pijan se vrgel na svojo mehko posteljo; kar pride smrt, mrtvoud ga zadene, kakor bi ga strela iz jasnega vdarila, siloma ga odtrga od njegovih zakladov, lepe hiše, vesele družčine, od vsega, na kar je imel srce priraščeno. V škrlatu in tančici ga denejo v krsto in vržejo v črni grob. Kaj ima zdaj od vsega tega? Oh, kako zdaj preklinja v grozovitem brezdnu trpljenja svet in njegovo veselje!... prosi kapljice vode . . . minute polajšanja! . . . Nasproti pa ubožec, sestradan, komaj na pol živ od same slabosti in ran, je že komaj čakal, da pride smrt in ga reši. Tolaži se: Hvala Bogu, da me smrt reši moje revščine in bolečine, zdaj pojdem v večno življenje. Njemu pač ni bilo hudo ločiti se od sveta. Na čegavem mestu bi vi rajši bili?

II. Kaj pa pepelenje pomaga? Mnogi kristijani za cerkvena blagoslovila kaj malo marajo, ali pa se še norčujejo iz njih in pravijo: nič ne pomagajo, nič ne škodujejo. Toda to ni res. Vsa blagoslovila ali blagoslovljene reči, katere je sveta cerkev vpeljala, naklanjajo vernikom, ki se jih pobožno, z zaupanjem poslužujejo, nekatere milosti, n. pr. blagoslovljena voda, oljke, sol, jed, tako tudi blagoslovljeni pepel. Take blagoslovljene reči se imenujejo zakramentali, ker so nekako podobni svetim zakramentom. Zakramentali ali blagoslovila so namreč zunanja, vidna znamenja ali reči, katera je sv. cerkev z Jezusovo oblastjo vpeljala, katera vidna znamenja ne delijo sicer posvečujoče milosti kakor zakramenti ali pomnoženje posvečujoče milosti, pač pa delijo vernikom marsikatero milosti za blagor duše in telesa na priprošnje svete cerkve. Zlasti pa blagoslovila delé te-le dobrote ali milosti: 1.) Nas razsvetljujejo in nagibajo k dobremu srčnemu kesanju. 2.) Nam tudi odpuščajo male grehe, ako blagoslovila s skesanim in spokornim srcem pobožno prejemo. — 3.) Odvračajo in odganjajo hudega duha, da nam ne more tako škodovati na duši ali na telesu. — 4.) Naklanjajo nam tudi še druge časne dobrote, zdravje telesa, branijo v nevarnostih, odvračajo od nas nesreče, katere zaslužimo ko kazni božje za naše grehe, n. pr. hudo uro, kugo in druge nesreče. Kakošne posebne milosti deli vsaka blagoslovljena reč se najbolj razvidi iz tistih molitev, katere se opravljajo pri njenem blagoslovljenju.

Kaj tedaj pomaga posebno pepelenje z blagoslovljenim pepelom? To razvidimo iz tistih molitev, katere moli mašnik, ko ga blagoslovi. Mašnik prosi Boga v imenu svete cerkve, 1. da tisti, kateri bodo ž njim pepeljeni za odpuščanje grehov, naj dosežejo telesno zdravje in dušno brambo; — 2. da dosežejo odpuščanje grehov in plačilo, ki je spokornikom obljubljeno; — 3. da bi mogli posnemati spokorne Ninivljane, in kakor oni doseči odpuščanje grehov.

Pridite toraj vsi k pepelenju s ponižnostjo, s spokornim, skesanim srcem, da prejmete te milosti, in tako vredno pričnete sveti postni čas, ki je čas pokore, čas izveličanja. Amen.

Ludovik Škufca.

Prva postna nedelja.

I. Socijalna demokracija (I).

Jezus je bil od sv. Duha v puščavo peljan, da bi bil skušan od hudiča.

Mat. 4, 1.

Ali ni čudno, skoraj neverjetno, da se je predrznil satan, ta zavržena pošast, Jezusa skušati? Saj je vendar vedel, da je Jezus včlovečeni Sin božji, saj je hudi duh sam v obsedenih očitno pričal, kdo da je Jezus, z besedami: *Poznam te, kdo si, sveti božji. Kaj imam s teboj, Jezus, Sin Boga najvišjega?* Res je hudi duh vedel, da je Jezus Bog, in kot tak ne more zapeljan biti in grešiti; a vedel je tudi, da je pravi človek, in zato je mislil, da kot človek ima tudi človeške slabosti in nagnjenja. Zato ga je skušal in trikrat napeljeval in sicer v poželjenje mesa, poželjenje oči in v napuh življenja. Jezus je dopustil, da je pristopil k njemu skušnjavec in ga skušal, ter ga je premagal z božjo besedo. To je storil, da je nam dal zgled, kako moramo skušnjave premagovati. Sv. Gregor Veliki pravi: *Kakor je hotel Jezus s svojo smrtjo premagati našo smrt, tako je hotel s svojo skušnjavo premagati naše skušnjave, nam zaslužiti milost, da skušnjave srečno premagamo, in nas navdati z zaupanjem, da naj v vseh skušnjavah k njemu pribežimo.*

Skušnjav je res vedno dovolj. Sedaj se skušnjava nevidno približa, kar hipoma pridejo v glavo pregrešne misli, v srcu se vname grešno poželjenje, in že je treba se vojskovati, da ne pademo. Ali pa pride skušnjavec v vidni podobi, pravi pomagalec

satanov, zapeljiv človek, in nagovarja v greh, pohujševalec, ki z besedo ali zgledom pohujšuje. Vsi to izkušate. A znabiti še v nobenem času ni bilo toliko in tako nevarnih skušnjavcev in zapeljivcev, kakor dandanašnji, ki zapeljujejo v nevero, krivičnost, razuzdanost in v vse grehe, z zgledom, z besedo, zlasti pa še v slabih časnikih. Med temi zapeljivci ljudstva so sedaj najhujši in najnevarnejši takoimenovani »socijalni demokratje«. Tudi pri nas so začeli sejati svoje krive, nevarne nauke, zlasti v krajih, kjer je več delavcev, in so začeli že kmete loviti v svoje mreže. Imajo tudi svoje časnike: »Delavec«, »Svobodo«, katere po vsi sili razširjajo in ponujajo, da bi si po njih pridobili vedno več privržencev. Kakor je satan zapeljeval Jezusa: *Vse to bom tebi dal, če pred-me padeš in me moliš*, tako socijalni demokratje obetajo ljudem: »Če nas poslušate, se nam pridružite, potem bote imeli vsega dovolj, uživali bote življenje, kolikor bote hoteli, ne bo vam treba več tako trdo delati, imeli bote nebesa na zemlji.«

Ker ste gotovo tudi vi že kaj slišali o socijalnih demokratih in zvedeli o njih naukih, zato ne bo odveč, če vam danes in danes teden govorim in razložim: 1. odkod prihaja socijalna demokracija, 2. kaj nameravajo socijalni demokratje?

I. Odkod prihaja socijalna demokracija? Kateri so vzroki, da se tako naglo in silno razširja? Poglavitni vzroki so: vedno večje uboštvo delavskih stanov, neizmerna lakomnost in nenasitljiva poželjivost bogatinov, zlasti pa pomanjkanje žive vere med ljudstvom.

1. Vedno večje splošno uboštvo med delavci in rokodelci. To so zakrivili stroji v tvornicah, katere v novejšem času vsaki dan nove iznajdejo, da namesto ljudi opravljajo delo. Ti stroji v malo dneh več dela izvrše, kakor stotine ljudij v enem mesecu, zato tudi vsako delo ceneje opravijo kakor delavci in rokodelci. Zato so morali delavci in rokodelci vedno ceneje delati in slednjič svoje delo opustiti ter so tako ubožali, ker niso mogli več pod ceno delati. Stroji so naredili, da so bogatini, lastniki tvornic, vedno več denarja nakopičili, iz rok ljudstva pa je vedno bolj izginjal. Na ta način je bilo vsaki dan več ubožnih, nezadovoljnih ljudij. Potem so pa še tvorničarji, da bi prej obogateli, z ubožnimi delavci neusmiljeno ravnali, ne po zapovedih sv. evangelija; silili so jih, da so morali delati čez mero, še po noči in ob nedeljah in praznikih, ker stroji lahko vedno naprej delajo. Dajali so jim prav pičlo plačilo, ker so imeli vedno mnogo delavcev na

ponudbo. Niso dovolj skrbeli za zdravje in življenje delavcev, še naravnost so spodkopavali njih vero in čednostno življenje. Te in še druge krivice so naredile delavce nezadovoljne in brezverne. Zakaj človek, ki se mora take strahovito mučiti in truditi, mora postati nezadovoljen in zgubiti vero, ker zavoljo prevelike trudnosti ali ker nima oddihljeja, še ob nedeljah in praznikih ne more duha k Bogu povzdigovati. Tudi slaba in nemarna stanovanja so spodkopala vse čednosti družinskega življenja in širila razuzdanost, ker zavoljo slabega zaslužka mora več delavskih družin v eni sobi prebivati.

2. Delavci so na drugi strani videli pri bogatinih strašno pohlepnost po velikem dobičku, in zraven tega še, kako lahko zapravljajo ter strežejo svoji poželjivosti, si vse privoščijo in v enem dnevu več zapravijo, kakor ubog delavec celo leto zasluži. Zato so začeli vedno bolj zavidati in sovražiti bogatine in so zahtevali zase enako srečo in uživanje. S čemur so tedaj bogatini grešili nad delavci, ravno s tem jih je hotel Bog kaznovati; zato smemo reči, da socialni demokratje niso družega, kakor šiba božja za bogatine.

3. Slednjič se v sedanjem času krščanska vera vedno bolj spodkopuje in sicer v slabih časnikih, v brezverskih družtvih, zlasti po prostožidarjih, v mnogih deželah tudi po proticerkvenih državnih postavah. Tako v nekaterih državah preganjajo redovnike, najboljše pridigarje sv. cerkve, ugrabijo cerkveno premoženje, vpeljejo posvetni zakon brez cerkve, odpravljajo krščanski nauk iz šol in ločijo cerkev od šole. Ali je potem čudo, če ljudstvo, ki ne veruje več v Boga in večnost, v pekel in nebesa, božje in cerkvene zapovedi zaničuje in hoče na zemlji vse uživati in nebesa imeti ter hoče v ta namen drugim ljudem vse premoženje vzeti in med-se razdeliti?

Tudi med kmeti so začeli širiti socialno demokracijo, ker tudi kmečki stan vedno bolj leze v uboštvo. Davki so vedno večji, delavci in posli vedno dražji, cena žita in sploh vsega, kar kmet pridelava, je vedno manjša, zato ker bogati trgovci, zlasti judje, delajo ceno vsem pridelkom kakoršno hočejo, to pa, kar kmet potrebuje, podražujejo. Skupujejo kmetiška posestva, iz njih napravljajo gozdove in v njih redé zverino in divjačino, da se z lovom kratkočasijo; tako delajo iz kmetov berače. Ali je potem čudno, da se socialna demokracija vedno bolj širi?

II. Kaj pa socialni demokrati prav za prav nameravajo? Najprvo omenim, da oznanovanci in razširjevalci socialne demokracije ne povedó vselej svojih pravih namenov, ampak jih vedó pred ljudmi skrivati, zlasti pred navadnimi in preprostimi, da jih lažje pridobé; zato le trdijo, da hočejo odpraviti napake v človeški družbi in revščino. Vendar lahko spoznamo prave namene socialnih demokratov iz besed in naukov njih voditeljev, ki so večjidel judje, ki so jih že mnogokrat izrabljali na očitnih shodih. Socialni demokrati hočejo, da naj država vsako zasebno premoženje ljudem odvzame in naj se plačilo in delo med državljane razdeli. Razven tega hočejo odpraviti iz sveta vsako vero, gosposko, zakon in vse urejeno družinsko življenje.

1. Socialni demokrati hočejo odpraviti vsako osebno lastnino. Njih načelo je: »lastnina je tatvina«, to se pravi: Če ima kdo kaj več kakor drugi denarja ali blaga, zemlje ali posestva, je to drugim ukradel, torej se mu mora vzeti, ker je tatvina. V novi državi, kakor si jo mislijo socialni demokrati, ne sme nihče sam za-se imeti, ampak vse, kar imajo ljudje, vse je skupna lastnina vseh, ali države; zato mora pa tudi država za slehernega skrbeti in ga rediti, mu dati delo in plačilo. Vsakdo mora delati in za vsako uro dela dobi nakaznico, s katero si kupi, kar potrebuje. Da si bote to lažje predstavljali, mislite si kako sosesko ali faro, kjer bi sklenili: Od sedaj naprej ne sme noben nič več za-se imeti; kar ima kdo denarja, blaga, živine, vse to bomo skupaj dejali; ravno tako nima nihče svoje hiše, njive itd. Ko bi kdo kaj za-se prihranil, bi se mu moralo vzeti. Izvolili bi potem može, da bi vsakemu odločili stanovanje, kaj in koliko mora delati, koliko plačila ali živeža za to prejeti.

2. Socialni demokrati trdé, da pohlep po denarju in to, da nekateri obogaté, izhaja iz tega, ker ljudje živé v družinah, in zato vsak najbolj skrbi za-se in za svojo družino, da bi jo preživel in preskrbel za prihodnost. Zato je namen socialnih demokratov, da se mora odpraviti zakon in vsako domače družinsko življenje. Mož in žena v novi državi živita tako dolgo skupaj, dokler hočeta; potem naj se ločita, in zopet z drugimi živita. Otroci niso starišev, ampak države; samo tako dolgo ostanejo pri materi, da dobro shodijo, potem se jim vzamejo in dajo v očitne državne hiše in šole, kjer se izrejajo in podučujejo za razna rokodelstva in umetnosti, kakoršne zmožnosti imajo, torej tako, kakor dela kmet z domačo živino. Domače kuhinje ni, ampak samo

javne ljudske kuhinje, gostilnice, kjer dobi vsakteri jed in pijačo, ki jo zasluži za delo.

3. Socijalni demokrati dobro vedó, da vsega tega ni mogoče vpeljati in ves sedanji red pre narediti, dokler imajo ljudje še vero in spoštujejo posvetno gosposko, ki je, po besedi božji, od Boga postavljena; zato hočejo tudi odpraviti vsako vero in gosposko. Vsaka gosposka mora jenjati, ker v novi državi si bo ljudstvo samo izvolilo svoje može, uradnike in voditelje, ki bodo vse prav vladali in urejevali, in če jim eni ne bodo všeč, jih bodo odstavili in druge postavili. Pa tudi vsako vero hočejo odpraviti, ker človek, ki ima vero, spoštuje duhovsko in posvetno gosposko. Človek, ki veruje v prihodnje življenje, ne bo na tem svetu iskal nebes v tem, da bi živel po svojem poželenju. Človek, ki veruje v božje zapovedi, ki vé, kaj Bog zapoveduje in prepoveduje, se ne bo dal zapeljati, da bi drugim jemal s silo, kar so si pridobili, da bi zaničeval zakonsko življenje in brez zakona živel kakor neumna živina. Človek, ki vé, da je že od nekdaj po božji naredbi razloček med ljudmi, in da na tem svetu ne bo nikdar popolne enakosti med ljudmi, ampak šele v nebesih, se ne bo dal našuntati, da bi pomagal razdehati ves sedanji družbeni red. Zato hočejo socijalni demokrati ljudstvu pred vsem vzeti vero, ker človek, ki ne veruje, da je po smrti plačilo in kazen, se dá zapeljati v največje hudobije in krivice, k puntom in prekucijam. Zato oznanujejo socijalni demokrati: Nikar ne poslušajte duhovniko! Tukaj na zemlji skrbite za dobro življenje, tukaj uživajte, po smrti je vsega konec. Seveda še sedaj naravnost ne povejo tega, ampak pravijo: Vera je zasebna stvar.

Socijalni demokrati sploh vsi na to gredó, da se mora prekucniti ves sedanji družabni red, odpraviti gosposka in duhovniki; in če ne pojde drugače, tudi s silo, s strašanskim puntom in prekucijo, v kateri bodo zatrli in pokončali vse, kateri se jim bodo ustavljali, ter ustanovili na podrtijah novo družbo. Nekateri socijalni demokrati (anarhisti, nihilisti) to naravnost oznanujejo in so že začeli delovati na to. Na Nemškem, na Ruskem so umorili cesarja, na Francoskem predsednika Carnota; zažigajo bombe in petarde, da bi ljudi preplašili.

Iz tega vidite, kaj bi naposled prišlo, ako se rovanje socijalnih demokratov za časa ne ustavi; splošna prekucija po vsem svetu, prelivanje krvi, moritev, ropanje in požiganje. Pa tudi spoznate,

kako kratkovidni so tisti, ki se jim dajo vjeti ter jim verjamejo, posebno še kmetje. To so večjidel le taki lenuhi, ki bi radi dobro živeli, pa nič delali. Socijalni demokrati so največji sovražniki kmeta. Torej nikar ne poslušajte socijalnih demokratov; oni se smrtno pregreše zoper četrto božjo zapoved, ker hočejo odpraviti vsako posvetno oblast, ki je postavljena od Boga, zoper šesto zapoved, ker hočejo odpraviti zakon, zoper sedmo zapoved, ker ne spoštujejo zasebne lastnine. Zavrnite jih, kakor je Jezus zavrnil hudega duha skušnjavca: *Gospoda svojega Boga moli, in njemu samemu služi*. Amen.

Ludovik Škufca.

2. Osebe iz trpljenja Kristusovega.

I. Peter.

In Gospod se je ozrl ter pogledal
Petra. Luk. 22, 61.

Je čas joka in čas smeha; je čas žalovanja in razveseljevanja. (Ekl. 3, 4.) Bil je predpust, čas smeha in razveseljevanja; a zdaj je post, čas joka in žalovanja. Tudi naš Zveličar Jezus Kristus se je veselil na ženitnini v Kani Galilejski, a gredoč na Oljsko goro, začel je žalosten in otožen postajati in govoril je: *Moja duša je žalostna do smrti.* (Mat. 26, 37, 38).

Zbrani v Gospodu! Stopimo tudi mi v postnem času za Jezusom na Oljsko goro in spremimo ga na goro Kalvarijo. Ker smo se okoristili njegovih naukov in dobrot, okoristimo si tudi njegovo trpljenje, in ker radi vzamemo iz božjih rok kelih veselja, ne branimo se tudi keliha trpljenja.

Tri leta in še več je delal Zveličar za nas, oznanoval evangelij božjega kraljestva, delil dobrote vsake vrste, storil brez števila čudežev, da dokaže svoje božje poslanstvo, kazal z besedo in zgledom pot, ki nas vodi v večno življenje.

In sedaj je na kraju svojega milostipolnega delovanja. Le ena ga še čaka, čaka najtežja in najjemenitnejša naloga: trpeti mora in umreti, da odvrne od nas večno smrt in nam pridobi življenje milosti in slave. Zadnji in največji dar svoje neskončne ljubezni, ljubi kristijani! prinese Jezus v tem času, ki smo ga sedaj nastopili. Blizu je dan, ki si ga je določil za smrt; kmalu pride veliki četrtek, ko se je izročil svojim sovražnikom, pride veliki petek, ko je dovršil s smrtjo na križu delo odrešenja.

Kristijan moj! Kako srce imaš, ako pozabiš v tem času svojega Odrešenika, ki je dal vse za-te? Kako srce imaš, ako ostaneš mrzel do svojega Zveličarja, ki gre sedaj gori v Jeruzalem, da za-te trpi in umrje? *Pretrgajte sedaj svoja srca, ne pa svojih oblačil*, govori sv. cerkev. Trpljenje Kristusovo ni le koristno, ampak potrebno. Da nas Kristus ni odrešil (in to je storil s svojim trpljenjem in smrtjo), nikdar bi ne mogli priti v lepa nebesa.

Ljubi moji poslušalci! Položimo težko butaro, ki nas tare, pod križ, in oklenimo se tesneje križanega Zveličarja. In Gospod se bo ozrl na nas, kakor se je na Petra. Priganjajo nas k temu cerkveni učeniki, priganja nas pobožnost, izpodbada nas hvaležnost, izpodbada nas naš največji dobiček, naša duhovna potreba.

Ker pa trpljenje našega Odrešenika lahko sami berete ali premišlujete po podobah križevega pota, ne bom vam razlagal po vrsti Kristusovega trpljenja, ampak potegnili bom takorekoč iz trpljenja nekatere posamezne osebe in vam jih naslikal z besedo, da lahko po njih presodite svoje dušno stanje.

Začnimo pri Petru. Ta je postal pozneje poglavar svete cerkve.

Gospod pa se ozri na nas, kakor se je ozrl na Petra.

Apostol Peter je bil ljubljenec Jezusov. Ljubil je Gospoda bolj, kakor vsi drugi apostoli. Pri zadnji večerji je Jezus noge umival apostolom. Peter nikakor ni hotel privoliti: *Ne boš mi umival nog vekomaj ne*. Ko pa mu Gospod veli: *Ako te ne umijem, ne boš imel deleža z menoj*, tedaj reče: *Gospod, ne samo nog, ampak tudi roke in glavo*. Kako dobrodušen, kako sprejemljiv je bil za Jezusove besede!

Ko je šel Jezus na Oljsko goro, reče mu Peter: *Gospod, s teboj sem pripravljen iti v ječo in smrt. Svoje življenje bom za-te postavil*. Ko mu Jezus prerokuje, da ga ho zatajil, odgovori zopet: *Ko bi se tudi vsi pohujšali nad teboj, jaz se ne bom*. In ko mu Jezus ponoví prerokovanje, zatrdi zopet: *Ako bi moral tudi umreti s teboj, ne bom te zatajil*. Kako je ljubil Gospoda! — Ko hočejo sovražniki Jezusa zgrabiti, prime Peter za meč in odseka hlapcu Malhu uho. Ko pa briči Jezusa zvežejo, pravi sv. pismo: *Tedaj so ga njegovi učenci zapustili in zbežali*. Torej tudi ti, Peter!

A sramoval se je, da je zbežal in od daleč gre za Jezusom na dvorišče Kajfov. O Peter, pač bi bolje storil, da si zbežal z drugimi apostoli, kakor da si gredoč za svojim učenikom ga še

bolj žalil. *Tudi ti si bil z Jezusom Galilejcem*, očita mu neka dekla. A on se dela nevednega: *Ne vem, kaj praviš*. Druga dekla pokaže nanj: *Tudi ta je bil z Jezusom Nazarenskimi*. Peter zopet prisega: *Jaz ne poznam tega človeka*. Hlapec potrjuje: *Resnično, tudi ta je bil z njim, ker je Galilejec*. In Peter se zaklinja tretjič: *Ne poznam človeka, o katerem vi govorite*. O Peter, ti ne poznaš več tistega, ki ti je taščo ozdravil, tajiš tistega, ki te je otel iz valov, da nisi utonil, sramuješ se svojega Gospoda, ki ti je ključke podal, noge umival, s svojim Telesom nasitil in s svojo Krvjo napojil? Kje so ostale tvoje besede: *Svoje življenje bom za-te postavil*? Niso te zvezali z vrvmi, niso ti pretili z ječo in smrtjo: le glas deklin je bil, ki te je prestrašil.

Tako, ljubi moji, je s slabostjo človekovo, tako malo je treba, da človek pozabi sebe in svojega Boga.

To je torej Petrov greh. Čujte še njegovo p o k o r o.

Komaj ga je spomnilo petelinovo petje nezvestobe njegove in mu klicalo v srce kakor nekdanj glas božji Kajnu: *Kaj si storil?* tedaj se *Gospod ozre nanj in ga pogleda*. Ta pogled Učenicov je bil zanj odločilen. Ne iz hudobnosti, ampak iz slabosti je padel. Naenkrat spozna pregreho, spomni se dobrot Kristusovih, čudežev, naukov, prijaznosti, obljube zvestobe — grenke, spokorne solze ga oblijó, *in je šel ven in je britko jokal*. (Mat. 26, 75.)

Tako je žaloval neprestano do vstajenja Kristusovega. Količkorkrat je čul petelinovo petje — pripoveduje njegov učenec sv. Klemen — padel je na zemljo in britko jokal, da so mu neprestane solze skoro oči izjedle in po licih sta se mu napravili dve globoki brazdi. Jed mu je bila le grenki grah — priča sveti Gregor Nacijanski — in poznejše življenje nič drugega, kakor delo, potovanje, preganjanje, ječa in smrt na križu, na katerem je visel z glavo navzdol. Neyrednega se je štel, da bi umrl enako z Jezusom, svojim Mojstrom.

Kaj praviš na to, krščanska duša? *Bog je privolil, da je Peter zatajil in grešil, da bi bil vsem grešnikom pravi zgled pokore*, uči sv. Janez Zlatoust. Greha in grešnikov ni treba dolgo iskati, ki posnemajo Petra v nezvestobi in grehu, a kje so solze, kje pokora njegova? S Petrom grešimo ne-le trikrat, ampak vsako uro, vsako minuto; ali pa se tudi tako pogostoma pokorimo? Ali jih ni mnogo, ki *trdé, da Boga spoznajo, z deli pa ga tajé*? (Tit. 1, 16) Ti spoznaš Kristusa kot G o s p o d a, ki mu moraš biti pokoren. Toda naj je le količkaj vabljivega za tvojo izprijeno voljo, naj pride v podobi

hlapca k tebi kdo in te vabi v greh, že kličeš s Petrom: *Ne poznam ga*. O, vabljiva priložnost! Ko bi tebe ne bilo, dosti tatov bi ne zatajilo svoje pravičnosti. Ni treba, da ti pretí kdo z nesrečo, z vislicami in smrtjo, le en sam pogled, le en hlapec premore, da Kristusa pozabiš, nebesa izgubiš in pekel zaslužiš, da postaneš tat, krivoprisežnik, oderuh, goljuf . . .

Ti spoznaš, da je Kristus tvoj največji dobrotnik, torej vreden vsega spoštovanja in tvoje ljubezni. Toda pride dekla, pride zapeljivec in tvoja ljubezen se spremeni v pregrešno in zopet kličeš s Petrom: *Ne poznam ga*. O, zapeljiva družba! Ko bi tebe ne bilo, dosti oseb obojega spola bi ne zatajilo čistosti in časti, na tisoče grehov bi se opustilo. Ni treba, da ti pretí kdo z ognjem in mečem, le ena sama družba, razuzdana dekla, neznatna vratarica, umrjoče meso, podel pogled — in iz otroka božjega postaneš hlapec satanov, nečistnik, prešestnik . . .

Ti veruješ, da je Kristus tvoj O d r e š e n i k, ki je radi tebe trpel in umrl na križu ter zasluži hvaležno srce. Toda zbóde te izprijen tovariš, norčuje se iz tvoje vernosti slaboveren kristijan, že kličeš: *Ne poznam ga*. O, ti napačni strah! Koliko zla si že napravil na svetu! Koliko si jih že pripravil, da bolj cenijo otroke, stariše, sorodnike, prijatelje, bogatine, veljake, da bolj cenijo ubogo umrljivo stvarco, kakor neumrljivega, večnega Stvarnika. Napačnemu strahu na ljubo se zataji Kristus in njegova postava. Ni treba, da ti pretí kdo z izgubo imetja in časti, le malovrednega človeka, le ptice zasmehovalke je treba in ti postaneš slab kristijan, mlačnež, grdih besedij, maščevalec, hinavec.

Veš, da bo Kristus tvoj pravični S o d n i k, ki dobro plačuje, a hudo kaznuje. Pride pa vabljiva tovarišija, sreča te huda skušnjava, slabe misli te naskakujejo in brž vpiješ: *Ne poznam ga*. O, ta izprijena človeška natora! Koliko zla nakoplješ tistemu, ki se ti ne ustavlja! Ali ne misliš, želiš, govoriš, delaš dostikrat kaj takega, kar bi se ne upal storiti pred poštenimi ljudmi, tudi v najzanikarnejši družbi ne? Ali je treba družega za to, kakor ptice vabljivke, brezskrbnega pogleda, lenega postajanja — in ti postaneš nesramnež, lenuh, natolcevalec . . .

Ti veruješ, da je Bog p o v s o d, kjer si, kadar si in dokler si; vidi tvoje srce in tvoje dejanje. Ti veruješ, da je Kristus pričujoč v tabernaklju in veš, kdo je on; dà, s Petrom govoriš: *Ti si Kristus, Sin živega Boga*. Toda pride ptica roparica in ti iztrga dobro misel in pošteno prepričanje iz srca, dvomiš, obupuješ,

božje ime onečaščuješ, razposajeno se posmehuješ, iz božjih dobrot in cerkvenih naprav se norčuješ, kličeš zopet s Petrom: *Ne poznam ga*. Treba je le zbadljive besede, treba je le malo krščanskega junaštva, treba je le nekoliko skušnjave — in ti postaneš dvomljivec, obupnež, preklinjevalec, bogoskrunec . . .

O, res je, res, ljubi moji kristijani! *Trdé, da Boga spoznajo, z deli ga pa tajé.*

Peter se ni obotavljal, ko ga je Gospod pogledal in petelin spomnil na njegovo napako. Tisti trenutek je zapustil priložnost in delal pokoro. In ti, kristijan moj? Kolikokrat se ozira Gospod po tebi in poje ti petelin z glasom tvoje vesti! Vstani grešnik! Dovolj si Boga žalil. Zapusti priložnost, povrni krivično blago, pobotaj se s svojim sovražnikom — stôri pokoro! Ako ne storiš tega, pogubljen boš. In vendar pustiš petelina peti in kričati, ostaneš v hiši Kajfovi, pri ognju nečistosti, v svojih starih slabih navadah od dné do dné, od leta do leta. Bom že, bom že, odgovarjaš. Ali kdaj? — Pozneje. O, ta »pozneje« — seme in izvirek vse nesreče! Koliko jih je že pogubil! Jezus je rekel Judom: *Iskali me bote, a me ne bote našli*. Poglej na tretji postaji križevega pota rablja z bétom v roki! Koliko časa vihti že ta grozni bét? Dvajset, trideset in še več let — odkar je podoba naslikana. In vendar se v tem času bét ni še dotaknil Zveličarja! Kako tudi, ker je podoba mrtva. Tako je s teboj, ki si grešnik iz navade. Kako dolgo že odpiráš usta: poboljšal se bom. Kako dolgo že dvigaš roko, da bi tuje blago povrnil? Kako dolgo že namerjaš, da bi to hišo, ono družbo popustil? To misliš letos, to si mislil lani, predlanskem, pred več leti. Toda misel — brez dejanja, mrtva podoba si.

Peter je objokoval svoj greh neprenehoma. In ti, krščanska duša? O, ko bi imel le eno pravo solzo za sto in sto storjenih grehov, kadar greš k spovedi. »Grešil sem, žal mi je iz vsega srca«, klepečejo tvoja usta; a srce? Prazno je in suho. O, ko bi zadoščalo kesanje na jeziku in v molitveniku tiskano, tedaj bi bilo število spokornikov obilno. »Spovedal sem se«, praviš. Kje pa je zadoščenje za kazni? — »Naloženo pokoro sem opravil«, porečeš. Ali misliš, da je z nekaterimi očenaši že vse poravnano? Zakaj pridržavaš resnične solze prave pokore? Če te nesreča zadene, jokaš. Če ti umrje mož, žena, otrok, stariši, prijatelj, jokaš in se ne daš utolažiti. Če moraš prestajati mnogo križev, zdihuješ. Glej, tako točiš solze za stvarmi, katerih ne moremo nazaj dobiti. A s

skesanimi solzami za grehe se dobi zopet milost božja, ugasne peklenski ogenj, kazni izbrišejo in vsaka druga nesreča, izguba ali škoda nadomesti. In za milost božjo ti je vsaka solza predraga, nepotrebna?

Cvetice ovenejo, žito usahne, zemlja ne rodi, ako solnce ne pogleda nanje. Tako solnce je Kristus za kristijana. Kakor solnce se je ozrl Jezus na Petra in ga pogledal; žarek milosti božje ga je presunil. Šel je ven in britko jokal. Tudi na nas se ozira Jezus, ljubi moji v Gospodu! posebno v postnem času, ko nam kliče njegova trnjeva krona, njegov raztepeni život: *Glej, človek!* Ali ga ne poznate? Kaj se obotavljate? Ali nimate ni ene solze za trpečega Jezusa, trpečega za vaše grehe? Jezus vas gleda. O, ljube moje ovčice, posnemajte Petra-človeka, da bote gledale nekoč z Jezusom Petra-svetnika. Amen.

Peter Bohinjec.

3. Prilika o nerodovitnem figovem drevesu.

I. Človekov namen.

Nekdo je imel figovo drevo zasajeno v svojem vinogradu.

Luk. 13, 6.

Dasi ni nobenega časa, nobenega dneva, dà, nobene ure, v kateri bi smel človek delo svojega zveličanja zanemarjati, vendar je sv. mati katoliška cerkev še posebno postavila sedanji štiridesetdnevni post za naše pokorjenje in posvečenje. Kliče nam z začetkom tega posta z besedami sv. apostola Pavla: *Glejte, sedaj je prijetni čas, sedaj so dnevi zveličanja.* (II. Kor. 6, 2.) Izvolila si je ta čas pred veliko nočjo, ker ga je naš Gospod in Zveličar, Jezus Kristus sam s svojim postom in z molitvijo, s svojim trpljenjem in s svojo smrtjo na križu posvetil in za naše grehe pred božjo pravico zadostil, da bi o velikinoči ž njim vred vse človeštvo obhajalo radostno Alelujo vstajenja iz groba svojih pregreh.

Vidite, to je namen sv. posta. Zato imamo tudi božji služabniki dolžnost vernike spodbadati in podučevati, kako naj grehu odmrjejo in živé za čednost in dobra dela. To želim tudi jaz storiti. Zategadelj sem si izvolil v premišljevanje postnih govorov za letos evangeljsko priliko o nerodovitnem figovem drevesu. To pripoveduje Jezus tako-le: *Nekdo je imel figovo drevo zasajeno v svojem vinogradu, in je prišel saditi na njem iskati, in ga ni našel. Rekel je pa gorniku: Glej, tri leta je, kar*

hodim iskat sadú na tem figovem drevesu, in ga ne najdem; posekaj ga tedaj, čemu še prostor jemlje? On pa je odgovoril: Gospod! še to leto ga pusti, da ga okopljem in mu pognojim, če kje sad obrodi; če pa ne, ga boš potem posekal. (Luk. 13, 6—9.) Za danes premišljujmo prve besede v tej priliki, namreč: *Nekdo je imel figovo drevo zasajeno v svojem vinogradu.* Ta nekdo je Bog, figovo drevo je človek, in vinograd je svet. Vprašanje torej nastopi: 1. Kdo nas je ljudi vstvaril, in 2. iz kakšnega namena smo vstvarjeni? — Začnem v najsvetejšem imenu Jezusovem in Marijinem.

1. Brez ozira na dokaze sv. pisma, ki so najstarejše bukve sveta in spisane od svetih mož, od sv. Duha razsvetljenih, mora že človeška pamet sama ob sebi sklepati, dà, kakor vse druge reči, tako je tudi človeka nekdo moral vstvariti in poklicati v življenje. Zakaj, če rečemo, da imamo vsi ljudje svoje očete in matere, moramo vendar vprašati: Kdo pa je vstvaril prvega očeta in prvo mater? Da bi bila sama postala, to nikakor ne more biti, ker sleherna stvarica ima svojega začetnika, in iz ničesa nič ne more biti. Tem bolj pa mora šele človek imeti svojega začetnika že zaradi prednostij, katere ima na svoji duši in na telesu, ker je krona vsega vidnega stvarjenja. Ta začetnik in stvarnik človekov more torej biti le Bog sam. Ta sklep, do katerega te dovede tvoja pamet in spoznanje, da je namreč Bog tvoj začetnik in tvoj stvarnik, je potem potrjen na vsaki strani sv. pisma in še zlasti v prvih bukvah stvarjenja, ki izrecno pripovedujejo, kako je Bog zemljo, solnce, luno in zvezde in vse, kar je in živi in leze na suhem in v morju in naposled človeka vstvaril.

Če je pa Bog tvoj Stvarnik, potem je tudi tvoj gospod, in s teboj gospodari, kakor ga je volja. Lahko ti pošilja veselje ali žalost, srečo ali nesrečo, in ne moreš se pritožiti. Lahko ti dá zdravje ali bolezen, življenje ali smrt; pod njegovo oblastjo si. Lahko ti dá bogastvo ali revščino, obilnost ali potrebo; zoper njega se ne moreš vzdigovati.

Bog je tvoj Stvarnik in gospod. Zato si pa ti njegov hlapec, njegov služabnik. On ti lahko ukaže, česar hoče, in ti ga moraš slušati. On ti reče: To in to hočem, in ti moraš izpolniti. On lahko od tebe zahteva, da mu v dar prinesi vse, kar imaš, dasi celó življenje svoje, in ti se mu ne smeš zoperstaviti,

ampak vsikdar in vse povsod moraš ponavljati besedo apostolovo : *Gospod! kaj hočeš, da naj storim?* (Ap. dej. 9, 6.)

Bog te je torej vstvaril. On te je, kakor vinogradnik v svoj vinograd, kakor figovo drevo, posadil. Spominjaj se torej, koliko prednostij imaš. Zakaj kakor je figovo drevo eno najžlahtnejših dreves, tako si ti kot človek za angeli najžlahtnejša stvar, ki je prišla iz božjih rok, kakor psalmist pravi: *Le malo pod angele si ga ponižal in ga postavil nad vsa dela svojih rok.* (8, 6.) Človek je tista žlahtna stvar, kateremu je Bog kakor angelom dal neumrljivo dušo, ga skoraj kakor angele obogatil z umom in pametjo in prosto voljo, da, kateremu je po odrešenju in po svetih zakramentih več in večjih milostij dodelil, kakor angelom v nebesih. Vprašam, je li potem lepo, je častno od človeka, če na vse te prednosti, katere je od Boga prejel, pozabi in se v mlakužah pregrehe in hudobij, v nesramnosti in nečistosti, v žrtju in pijančevanju, kakor neumna živina, valja, ali kakor divja zver svojega bližnjega zatira in odira in mu vse mogoče krivice in sleparije prizadeva? Zato pomisli še poslednjič, da te je Bog kot žlahtno figovo drevo posadil v svoj vinograd, t. j., da si kristijan in deležnik njegove sv. cerkve. Dal ti je neizrečeno veliko milost, da nisi rojen med pagani, kjer bi Boga ne poznal in Zveličarja Jezusa Kristusa preklinjal, ali malike iz lesa, kamenja in rude za svoje bogove molil, ali pred solnce, luno in zvezde poklekoval; da nisi rojen med judi, kjer bi svojega Boga in Zveličarja, njegov križ in odrešenje in vse njegove svete zakramente zavrgel, da nisi rojen med krivoverci, ki tvojo milo in dobrotljivo mater, sv. katoliško cerkev in njenega ustanovnika Jezusa Kristusa psujejo in zaničujejo, ampak te je poklical na delo v svoj vinograd, v sveto katoliško cerkev, kjer kot žlahtno figovo drevo lahko sad rodiš za večno življenje. O, zahvaljуй se Stvarniku za te brezimne milosti in prednosti, katere ti je dodelil, med tem ko jih je odrekel na milijone in milijone judom, paganom, nevernikom, malikovalcem in krivovercem.

2. In prav to, ljubi moji! je največja sreča za nas, da nas je Bog ne-le vstvaril, ampak nas je vstvaril za večno zveličanje. *Nekdo*, pravi Kristus v svoji priliki, *je imel figovo drevo zasajeno v svojem vinogradu.* Če vprašamo, zakaj da je zasadil to drevo, odgovoriti si moramo: zato, da bi mu bilo žlahten sad rodilo. Tako moramo sami o sebi reči, da je Bog s stvarjenjem

človeka imel namen, da ga je za-se, za nebesa, za večno zveličanje vstvaril. Ta namen spoznavamo:

a) iz besedij Jezusovih in njegovih apostolov. Jezus pravi: *Ne zbirajte si zakladov na zemlji, ki jih rija in molji snedó in jih tatje izkopljejo in ukradejo; ampak zbirajte si zakladov za nebesa, ki jih ne rija ne molji ne snedó, in jih tatje ne izkopljejo in ne ukradejo.* (Mat. 6, 20. 21.) In svoje apostole je klical ne k veselju in užitku tega sveta, ampak h križu in trpljenju in jim obetal: *Blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo! Veselite in radujte se, ker vaše plačilo je obilno v nebesih!* In zategadelj sveti Avguštin tako lepo pravi: *Za-se, o Bog, si nas vstvaril, in nemirno je naše srce, dokler v tebi ne počiva.* Torej ne za ta svet, ampak za nebesa smo vstvarjeni. To resnico spoznamo:

b) iz včlovečenja Sina božjega in njegovega poslanstva z nebes v naše odrešenje. Njegovo rojstvo v Betlehemu nam pravi: O, človek, ti nisi vstvarjen za ta svet; zato sem prišel, da te za drug svet rešim. Njegove stopinje, njegove pridige in nauki nam kličejo: O, človek, zato hodim od kraja do kraja, iz mesta v mesto, da duše rešujem in za nebesa pridobivam. Njegovo trpljenje, njegov križ, njegova pot na Kalvarijo, njegovi žebli na rokah in nogah, sulica v njegovi strani in kri, ki teče iz vseh njegovih ran, nam preglasno kliče: Glej, o človek, vse, kar trpim, trpim le zategadelj, da ti, ki si vstvarjen za večno življenje, se na večno ne pogubiš. In s križa doli nam kliče: Človek, tvoja duša je neumrljiva in vstvarjena za nebesa; zato plačujem tvojo ceno in vrednost s svojo krvjo in s svojo smrtjo na križu, da te za nebesa in njih veselje odkupim.

In v čem obstajajo nebesa in njih veselje, katero je Sina božjega toliko trpljenja in celó krvavo smrt na križn stalo? Tega izreči in dopovedati vam pač ne morem, ker apostol sam, zamaknen v nebesa, kliče: *Nobeno oko ni videlo, nobeno uho ni slišalo in v nobeno človeško srce ni prišlo, kar je Bog tem pripruvil, kateri ga ljubijo.* Kristus sam je le rekel: *Potem se bodo pravični svetili kakor solnce v kraljestvu svojega Očeta,* in jih spodbadal, rekoč: *Veselite in radujte se, ker vaše plačilo je obilno v nebesih. Vaše srce se bo veselilo in vašega veselja vam ne bo nihče odvzel.*

Glej, kristijan! za to veselje si od Boga vstvarjen in kot zlahtno figovo drevo na ta svet usajen, da torej sad obrodiš za

nebesa. — Ko so sv. Simforijana peljali na krvavo morišče, šla je za njim njegova pobožna mati. Da bi mu srčnost dajala stano-
vitnemu ostati do konca, ponavljala je v jednomer besede: »Otrok
moj! misli na večno življenje!« Tako k sklepu tudi jaz vam kličem:
Kristijani moji! če vas težko stane krščansko živeti, k Bogu se
spreobrniti, dober sad za nebesa roditi in po strmi poti proti
nebesom hoditi, spominjajte se takrat neizmerno velikega plačila
v nebesih! Amen.

M. Torkar.

Druga postna nedelja.

I. Socijalna demokracija. (II.)

Glej! glas iz neba, rekoč: Ta je moj
ljubi Sin, nad katerim imam dopada-
jenje, njega poslušajte.

Mat. 17, 5.

Na gori Tabor je Jezus pokazal svojim trem najljubšim apo-
stolom eden žarek svojega nebeškega veličastva, ker se je pred
njimi spremenil, to je, v nebeški bliščobi prikazal. Zakaj je to storil?
Cerkveni učeniki pravijo, da najprvo zavoljo tega, da bi bili
apostoli v veri potrjeni, da bi se ob času njegovega bližnjega
trpljenja ne spodtikali in ne dvomili nad njegovim božjim bitjem
in poklicom, ko ga bodo videli zaničevanega, bičanega, kot izvržek
izmed ljudstva. Dalje zavoljo tega, da se je kratko pred svojim
trpljenjem skazal kot božjega učenika, katerega je že Mozes
napovedal. Zato ga je Bog oče sam oznanil ko božjega učenika,
rekoč: *Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadajenje, njega
poslušajte.* Zakaj Jezus je vse drugače učil kakor Judovski uče-
niki in pismarji. Jezus je učil zatajevanje, uboštvo, iskati pred
vsem božjega kraljestva in njegove pravice. Med Judi pa so bili
tudi nekateri Saducejci, ki niso verovali v vstajenje mrtvih in večno
življenje, in so učili, da naj človek le tukaj na zemlji dobro živi,
ker potem ni več drugzega večnega življenja, da duša ni neumr-
joča. Zato je Bog Oče dejal: *Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam
dopadajenje, njega poslušajte.* Slednjič se je Jezus nebeško spre-
menil, da je pokazal apostolom svoje poveličanje in tudi naše pri-
hodnje poveličanje, ki ga nam je zaslužil, ako tukaj njega poslu-
šamo, njegov nauk spolnujemo in z njim trpimo, kakor pravi tudi
sv. Pavel, da bomo z Jezusom poveličani, ako z njim trpimo, da
naj tedaj ne iščemo tukaj nebes ampak v večnosti.

Tudi sedaj oznanujejo socijalni demokratje svoj nauk: Duša ni neumrljiva, ni prihodnjega, večnega življenja, ni Boga, ne nebes, ne pekla, naj se torej posebno ubožni in delavni ljudje nikar ne zanašajo na nebesa, ampak naj zdaj tu na zemlji iščejo nebes, naj uživajo svet in njegovo veselje. V ta namen se mora vsa človeška družba prenarediti, da bodo vsi enako delali in uživali. Koga hočemo poslušati? Če hočemo res kristijani biti, moramo poslušati svojega božjega učenika Jezusa Kristusa, ki ga nam je dal Bog Oče, rekoč: *Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadajenje, njega poslušajte.* Jezus pa nas uči po svoji cerkvi, ker on je njena glava, in ostane pri nji s svojim sv. Duhom vse dni do konca sveta, ter jo varuje vsake zmote, da njegov nauk čist in neskaljen oznanuje. Sveta cerkev uči nezmotljivo, v čem so napačni nauki socijalnih demokratov, ona pa tudi uči, kako se morejo odpraviti sedanje velike napake v človeški družbi. Zlasti sedanji papež Leon XIII. je že v mnogih apostolskih okrožnicah učil, kako je mogoče popraviti najbolj kričeče krivice družabnega reda. Zato morate tudi vi dobro vedeti, v čem so krivi in napačni nauki socijalnih demokratov, da se ne bote dali zapeljati od njih, zakaj gotovo bodo zmiraj bolj razširjali svoje nevarne, zapeljive nauke in jih mnogo pridobili, da jim bodo slepo verjeli v svojo časno in večno škodo.

Danes teden sem vam govoril o socijalnih demokratih, kaj nameravajo, danes pa vam bom povedal: Zakaj so krivi nauki socijalnih demokratov?

I. Socijalni demokrati hočejo odpraviti vsako osebno lastnino, da bi nihče nič svojega ne imel, ampak, da bi bilo vse, kar je denarja, blaga in sveta skupna lastnina vseh, da bi potem morali vsi enako delati in uživati. Zato bi izvolili izmed sebe može, kateri bi delili med posamezne delo in plačilo in skrbeli za vse potrebe. Nekateri nespametni ljudje pa tega načela socijalnih demokratov ne razumejo, slišijo nekaj zvoniti, pa ne vedó, kaj pomeni, ter mislijo, da če zmagajo socijalni demokrati, potem bodo koj začeli deliti denar in vse posestvo, bogatinom se bo vse vzelo, kar imajo milijonov in razdelilo med druge, ki nič nimajo, in so že tako preračunili, da vsakdo dobi 900 glđ. na leto, če se vse razdeli.

Ali to je strašansko neumna misel, zakaj socijalni demokrati sami dobro vedó, da taka razdelitev ni mogoča za dalj časa. Le pomislite, kaj bi bilo, ko bi se res moglo bogatinom in sploh

vsakemu ki ima več, vse vzeti in med vse enako razdeliti? Potem bi nekateri, in takih bi bilo največ, ne marali nič več delati, ampak bi samo jedli in pili, dokler bi kaj imeli; drugi pa bolj pametni bi delali, varčno ravnali in si prihranili, in tako bi že prvi dan ne bili več vsi ljudje enaki, kmalo bi eni zopet nič ne imeli, drugi pa prihranjen denar, in potem bi zopet lenuhi in lahkoživci tirjali, da se mora vnovič deliti. Tako bi se moralo vsaki dan sproti deliti, eni bi samo dobro živeli, drugi bi morali pa delati. Socijalni demokrati tedaj sami ne mislijo vsega razdeliti med posamezne ljudi, ampak tirjajo, da se mora vsa lastnina posameznikom vzeti, da bode skupna lastnina vseh državljanov, in da bode vsakdo sproti toliko dobival, kolikor potrebuje za dobro življenje.

Pa tudi to je krivično in se ne more drugače izvršiti kakor s silo, ker nihče ne bo rad tega iz rok dal, kar si je pridobil s svojo pridnostjo, umnostjo in varčnostjo. Ko bi hoteli to začeti, potem bi nastala strašna medsebojna vojska, kakoršne še ni bilo, pobijanje, prelivanje krvi in ropanje. Seveda, ker je teh, ki kaj imajo, manj kakor unih, ki nič nimajo, bi bili sicer premagani, a potem bi se zmiraj hoteli maščevati nad svojimi zatiralci tudi z največimi hudodelstvi in skrivnimi umori. Zemlja bi postala jama razbojnikov, roparjev in ubijalcev.

2. Socijalni demokrati hočejo, da morajo vsi ljudje enako delati. Pa tudi tega ni mogoče izvršiti, zakaj med ljudmi bo zmiraj več lenuhov, kateri bi ne marali delati, ampak samo dobro živeti brez dela, češ saj nas mora država rediti. Kdo jih bode mogel pa siliti k delu? Socijalni demokrati seveda pravijo, da jih bo k temu silila potreba, zakaj, kdor ne bo delal, tudi ne bo dobil plačila in živeža, zato bodo skrbeli načelniki. Toda kaj pa, če bode takih lenuhov več kakor pridnih, delavnih ljudi? Če bodo močnejši kakor državni upravitelji in načelniki? Potem se bodo vsi lenuhi, postopači in zapravljevci vzdignili zoper pridne državljanke, jih bodo z lahka premagali in prisilili da bodo morali namesto njih delati. Tako bo nastalo pravo tlačanstvo, novo suženstvo, hujše in grozovitnejše, kakor je bilo v starih časih, ko so imeli bogatini na stotine ubozih sužnjev, katere so z biči priganjali k težkim delom, da so sami lahko dobro živeli.

Dalje, kakor je sploh v naravi velika različnost, tako tudi med ljudmi. Ljudje so razne starosti in spola, imajo različne moči in zmožnosti, razna nagnjenja, eni imajo veselje za to delo,

drugi za drugo. Kdo bo mogel vse to presoditi in slehernemu odkazati primerno delo? Sploh bi si gotovo vsakdo rajši izbral tako delo in opravilo, ki je lažje, pri katerem se manj trpi. Kdo bi potem še prostovoljno opravljal najslabša in najtežja dela? Kdo bi hotel n. pr. delati na polju in se potiti od jutra do večera, orati, kopati, sekati, voziti in nositi, mučiti se v podzemeljskih jamah, češ, saj smo vsi enaki? Torej bi morali na vsaki način nekatere ljudi prisiliti k takim delom, in ti bi ne bili nič boljši ko sužnji. Drugi pa bi si izvolili lažja in lepša dela, bi radi postali učeniki, uradniki ali sploh predstojniki, da bi drugim ukazovali, zakaj v nobeni državi ne morejo vsi enakega dela imeti. Tudi sedaj že socialni demokrati svojim voditeljem, poslancem, pisateljem in urednikom svojih časnikov dajejo prav lepe in mastne plače po 4000 do 6000 gld. na leto, in po vrhu tega imajo še vsako pot posebej prav dobro plačano. Ali je to enakost in bratovstvo?

3. Socialni demokrati hočejo odpraviti zakon. Le pomislite, kaj bi bilo potem, kako bi ljudje živeli, grše in slabše ko neumna živina. Zakaj živina ravna vselej le po svojem nagonu, kakor je vstvarjena od Boga, ne prestopa nikdar meje, ki jih je Bog odločil, ker nima pameti in proste volje. Človek pa, ki se prepusti svoji strasti in poželenju, ne pozna nobene meje, nobene sramežljivosti in dela celo zoper človeško naravo. Prašam vas: kako šni bi bili otroci, ki bi ne poznali in ne ljubili očeta in matere, ki bi brez domače odgoje odrasli v javnih državnih šolah brez vere, brez srca in ljubezni? Da ni mogoče ljudem živeti brez zakona, priča vsa zgodovina človeštva od prvih časov do sedaj, zakaj še nikdar ni bilo ljudstva, ki bi ne poznalo vezi zakona. Če je pa katero ljudstvo prestopalo meje zakona, je kmalo zašlo v največjo razuzdanost in polagoma popolnoma propadlo, tako najslavnejši narodi nekdanjega veka: Rimljani in Grki.

4. Soc. dem. hočejo odpraviti vsako vero sveta. Pravijo, da ni treba nobene vere, ne cerkve, ne duhovnika, zakaj človek je samo za ta svet, da tukaj dobro živi, potem je vsega konec. Človek umrje kakor živina, torej se ni treba veseliti nebes, ne bati se pekla. Zdaj pa pomislite, kaj bi bil svet brez vere? Jama razuzdanosti in hudobije. Nekaj časa seveda, dokler bi imeli ljudje še v srcu zapisane nauke sv. vere, bi se še varovali največjih krivic in hudobij, ali s časoma bi vse pozabili, živeli bi le po svojem hudem poželenju, ker človek je po svoji naravi nagnjen k vsemu hudemu, le Bog in vera v Boga ga more zadr-

ževati, da ne postane hujši kakor zverina. Kdo bi potem še hotel kaj ubogati, pridno delati, zmerno živeti, usmiljenje skazovati, bližnjemu pomagati, streči trpečim in bolnikom? Kdo bi se varoval laži in tatvine, goljufije in vsakoršne krivice? Ali more samo šola, posvetna učenost in posvetna olika človeka obdržati na pravem potu? Ali je mogoče, da bi sploh kedaj vsi ljudje popolnoma izobraženi in olikani bili, da bi sami od sebe spoznavali, kaj je prav? Ko bi ne bilo vere, potem bi morali ljudi le s silo, z ječo in kaznimi siliti k delu in varovati zločinov.

Zakaj pa socialni demokrati toliko napadajo vero in cerkev? Saj vendar pravijo preprostim ljudem: Mi se ne menimo za vero, pustimo vero pri miru, naj vsakdo veruje, kar hoče, mi se potegujemo le za svoje pravice. a) Socialni demokrati vedó, da človek brez vere, ki se ne boji Boga, ki ne veruje v nebesa in pekel, je pripravljen za vse hudobije, tudi za rop in pobijanje, in ravno takih ljudi soc. demokrati najbolj potrebujejo, ker hočejo preobrniti ves sedanji red, vzeti ljudem vso lastnino, če ne drugače, pa s silo in morijo, odpraviti vsako oblast. — b) Glavni voditelji socialnih demokratov so največ Judje, ki jih podpirajo z denarjem. Zakaj so pa ravno Judje voditelji socialnih demokratov? Zato, da bi nevarnost od sebe odvrnili, ker imajo Judje največ denarja v rokah. Skoraj vse države so že Judom zadolžene, zato se Judje bojé; ako bi se socialni demokrati vzdignili nad bogatine, potem bi Judom najprej pobrali milijone. Zato so se jim začeli Judje prilizovati, se jim sladkajo, kakor bi priznavali, da so njih zahteve pravične, in so jih začeli hujskati zoper vero in cerkev, češ, katoliška vera in cerkev in duhovniki so vaši najhujši sovražniki, teh se lotite, te napadajte, zakaj cerkev ima dovolj denarja. Socialni demokrati so pa res tako slepi, da se dajo Judom za nos voditi, da le katoliško cerkev napadajo, Jude pa in njih milijone pri miru pustijo. Toda slednjič se bo vse drugače obrnilo. Ko bi socialni demokrati res tudi katoliški cerkvi mogli vse vzeti, bi videli, da je to silno malo proti temu, kar imajo Judje in zato bi se slednjič tudi zoper Jude obrnili. Judje tedaj podpirajo socialne demokrate najbolj zaradi tega, ker se bojé za svoje milijone in milijarde. Hujskajo jih zoper katoliško vero, ker so od nekdanj najhujši sovražniki krščanstva.

obod 5. Socialni demokrati slednjič pravijo: Če se vse to izvrši, kar mi zahtevamo, potem bodo ljudje na zemlji živeli vso srečo, bo vedni mir, ker bo med njimi popolna

enakost, ne bode več nobene krivice, ne hudodelstva, zato ne bo treba nobene kazni ne ječe. Zakaj vsa hudodelstva in vse zlo na zemlji izvira iz tega, ker skrbijo ljudje za lastnino in ker v zakonu in v družinah živijo. — Da to ni mogoče, ste že sedaj spoznali in videli, da ravno potem ko bi nauki socialnih demokratov obveljali, potem bi se šele na zemlji začela hudodelstva, morije, krivice, razuzdanosti. Ljudje bi popolnoma podivjali, zemlja bi bila jama razbojnikov in razuzdancev kakor pred vesoljnim potopom. Sploh mora vsak pameten človek spoznati, kar nas tudi uči sv. vera in zgodovina, da tu na zemlji ni mogoče doseči prave sreče in blaženosti. Naj se ljudje še toliko prizadevajo svoje življenje izboljšati in odpraviti pomankljivosti, vendar ne bodo mogli nikdar odpraviti vsega trpljenja, bolezní, uboštva in smrti. Zato pravijo sv. Oče Leon XIII.: »Trpeti in mučiti se, je naš delež na zemlji; v življenju samo uživati in počivati, to ni mogoče.« To je povedal že pobožni trpin Job: *Veliko težav je vsem ljudem prisojenih in težek jarem leži nad Adamovimi otroci.* Blaženosti na zemlji ne najdemo v mesenem vživanju, ampak v Bogu. Dokler stoji svet, ne bo mogoče odpraviti vseh hudodelstev in pregreh, pa tudi ne uboštva, saj Kristus pravi: *Uboge imate vselej med seboj.*

Iz tega razvidite, kako krivi, nevarni in pregrešni so nauki socialnih demokratov. Vsak, kateri jih posluša, jim verjame, se jim pridruži ter jim hoče pomagati, da bi izvršili svoje hudobne naklepe, je deležen njih pregrešnega delovanja. Ali se tedaj ne smemo prizadevati, da bi odpravili napake sedanjega družabnega reda, zlasti vedno večje uboštvo na eni strani in na drugi strani nakopičenje ogromnega bogastva? Gotovo! in to si prizadevajo krščanski socialisti. K temu mora pomagati cerkev in država. Zboljšati se mora pred vsem stan delavcev, zato morajo biti delodajalci pravični do svojih delavcev, jim dajati dostojno plačilo, kolikor potrebuje poštena krščanska družina, da se zmerno preživi, da je preskrbljena tudi v bolezní in v starosti. Kolikor več dobička imajo delodajalci, toliko več morajo plačevati svojim delavcem. Bogatini morajo tudi od svoje obilnosti pomagati potrebnim z dobroteljnostjo, in to ne samo, če hočejo, ampak so dolžni, sicer jih čaka ojstra sodba, kakor pove Jezus: *Poberite se spred mene . . . Lačen sem bil in mi niste dali jesti.* Zboljšati se morajo žalostne razmere kmetiškega stanu, da se bode tudi težko kmetiško delo izplačalo, da se bo kmetiški stan pošteno preživel. Zato morajo pomagati državne postave, najbolj s tem, da

se prépreči, da ne bodo Judje s svojim denarjem vse vladali. Socijalni demokrati pa kmetu ne bodo pomagali, ampak nasprotno hočejo uničiti neodvisni kmetiški stan, ker hočejo vzeti vsem zemljo, da bi jo potem morali kakor sužnji obdelovati za druge ljudi. Zdaj kmet res tudi težko dela in komaj izhaja, vendar lahko reče: To, kar obdelujem, je moje nihče mi ne more tega vzeti.

Rečem še enkrat. Varujte se socijalnih demokratov in njihov pogubnih nauk! Le pogledjte dobro, kdo in kakošni so tisti, ki jih razširjajo, za njimi hodijo in jim vse verjamejo. Postopači, lenuhi, brezverni ljudje, med kmeti samo tisti, ki bi radi dobro živeli brez dela. Ali najdete med njimi poštenega, pridnega, vernega kmeta? Držite se torej svete cerkve, ona je bila in bo vselej najboljša mati svojih otrok; držite se sv. katoliške vere, ker ona je temelj naše časne in večne sreče. Držite se Jezusa Kristusa, nebeškega učenika, ki ga je poslal Oče nebeški, rekoč: *Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadajenje, njega poslušajte.* Amen.

Ludovik Škufca.

2. Osebe iz trpljenja Kristusovega.

II. Judež.

Satan pa je šel v Judeža, kateri se je imenoval Iskarijot, ki je bil eden izmed dvanajsterih, Luk. 22, 3.

Danes teden smo premišljevali apostola, ki je Jezusa zatajil. Toda Gospod ga je pogledal, Peter je šel ven in bitko jokal. Pokazal nam je vzgled grešnika spokornika. Danes pa hočemo premišljevati z božjo pomočjo apostola, ki je Jezusa izdal. Velik razloček je mej »zatajiti« in »izdati«. Peter je svojega Gospoda samo zatajil — iz strahu in priložnosti, in vendar se je tako pokoril. Zato pa je zadobil že na zemlji najvišjo čast, čast papeško. Kaj pa še le v nebesih! — Judež pa je izdal svojega Gospoda — iz lakomnosti. *Satan je šel vanj...* Prodal je svojega Mojstra za 30 srebrnikov. In ko so Jezusa obsodili, skesal se je tudi on svojega dejanja; a to kesanje ni bilo Petrovo, ni bilo pravo. Strašen je bil njegov konec na zemlji: z vrvjo se je obesil. In v večnosti?!

Nevreden je sicer ta izdajavec, da bi govorili o njem. A priti mora vendar-le tudi on na vrsto: zelo važna oseba je v trpljenju

našega Gospoda Jezusa Kristusa. Nam pa je živo svarilo, kam zabrede človek, ki izgreši svoj poklic, ki mu denar postane bog, ki ga ima satan v svoji oblasti.

O Jezus, potrdi naš spomin, razsvetli nam pamet in omeji voljo, da s pridom poslušamo božjo besedo in da nam tekne za večno življenje!

Jezusovi največji sovražniki, judovski duhovniki in pismarji, zbrali so se na dvoru velikega duhovnika Kajfeža in posvetovali so se, kako bi Jezusa zvijačno vjeli in umorili. In Judež Iškarjot stopi k njim, rekoč: *Kaj mi hočete dati in jaz ga vam bom izdal?* Seveda so se obveselili te ponudbe in obljubili 30 srebrnikov. Judež jim dá besedo in odslej išče prilike, da bi jim izdal Jezusa brez hrupa: zakaj bali so se poglavarji judovski ljudstva, ki je Jezusa poznalo po njegovih velikih delih in čudežih. Kako izprijen je že moral biti Judež takrat!

Ko pa Jezus zadnjič večerja s svojimi apostoli in jim noge umije, pravi: *Tudi vi ste čisti, pa ne vsi.* Vedel je namreč, da ga bo Judež izdal. Ko pa odvečerja, poslavlja se od apostolov in mej drugim reče to-le: *Resnično, resnično vam povem, eden izmej vas me bo izdal, kateri je z menoj.* In še določneje pristavi: *Kateri pomaka z menoj roko v skledo, ta me bo izdal. Sin človekov gre sicer, kakor je pisano o njem; toda gorje tistemu, po katerem bo Sin človekov izdan! Bolje bi bilo, da ne bi bil rojen tisti človek.* Nesramni Iškarijot ga celo vpraša: *Učenik, ali sem jaz?* Jezus odgovori: *Ti si rekel, pomoči kruh in ga poda Judežu. In po grižljaju je šel satan vanj.* In še mu reče Gospod: *kar misliš storiti, stori brž.* In Judež je odšel na Kajfov dvor izdajat svojega Učenika. Kaj stori nevredno sv. obhajilo!

Judež je vedel, da hodi Jezus rad molit na Oljsko goro. Ko se tedaj Jezus vrača z apostoli raz goro, pride mu že nasproti Judež z briči in vojaki. *Katerega bom poljubil, tisti je,* povedal jim je poprej. Jezus mu reče: *Prijatelj, čemu si prišel? Judež, s poljubom izdajaš Sinu človekovega?* To so bile zadnje besede Jezusove za apostola Iškarijota. Le prosi še zanj kakor za druge apostole: *Pustite te iti in vojaki ga zvežejo in odvedejo.* . .

Kaj pa Judež? Ko izvé, da je Jezus obsojen na smrt, skesá se in nazaj prinese tistih 30 srebrnikov velikim duhovnikom in starejšinam, rekoč: *Grešil sem, ker sem izdal nedolžno kri.* Oni pa

mu odgovoré: Kaj to nam mar? ti glej! In Iškarijot vrže v templju srebrnike od sebe, gre ter se z vrvjo obesi. —

Kristijani moji! To je smrt propalega človeka. Kdo bi se ne obrnil studom od njega? Komu se ne gnjusi tako podlo dejanje? Kdo je, ki Judeža ne obsoja? Nisem še čul ali bral, da bi kakšen kristijan Judeža hvalil ali mu prav dal. Torej vsi kristijani obsojajo Iškarijota. Ali pa ni bilo in ga ni na svetu več takega človeka? Oh, taki so, ki Judeža obsojajo, sebe pa ne, dasi so sami Judeži! In če že ni toliko Judežev, je pa toliko več takih, ki k Judežu v gostije hodijo. Še predno bodete čuli besedico »amen«, prepričali se bodete o resnici mojih besedij.

Kaj ne, ljubi moji poslušalci, kdo bi si mislil, da bode tako sramotno končal tisti, ki ga je Kristus izvolil za svojega apostola? Kdo bi si mislil, da bode umrl naposled kot sovražnik božji in zavržen na dno peklenškega brezna eden izmed tistih, ki si jih je Kristus zbral okrog sebe za svoje najljubše prijatelje, katerim je svoje srce do dna odprl, katerim je rekel: *Vam je dano, vedeti skrivnosti kraljestva božjega* (Luk. 18, 10). Moj Bog! Kdo se ne bi tresel? Od Kristusa izvoljeni apostol gori zdaj v peklju: steber sv. cerkve, o katerem pa pravijo cerkv. očetje, da je celó čudeže delal in hudobne duhove izganjal, on pade naposled sam v roke hudobnega duha: *Satan je šel v Judeža*. Nesrečni človeče, kaj te je tako preslepilo? Ali so te Judje prisilili? O ne, sam si se ponudil za izdajalca, rekoč: *Koliko mi daste?* . . . Ali je bilo to toliko denarja — 30 srebrnikov? Torej kaj? Judež je bil od začetka svet mož. Jezus je odločil, da hrani Judež blagajnico (mošnjiček), v katero se devali dobri ljudje denarjev Jezusu in apostolom za živež. Iz prva je bil Iškarijot varčen, za varčnostjo pa se mu je vselila lakomnost v mošnjiček, ki ga je nosil pri sebi. Vedno bolj mu je raslo imetje. Sčasoma je menil, da je mošnjiček povse njegova last in celo vzel je kaj tu pa tam: *tat je bil*, pove evangelist. Ko je Magdalena izlila na Kristusovo glavo iz alabastrove posode najžlahtnejše mazilo, zinil je Judež: *Čemu ta potrata? Le-to mazilo bi se bilo lahko drago prodalo* (Mat. 26, 9.) Ta ljubezen do denarcev ga je prignala tako daleč, da je izdal sovražnikom kot učenec svojega Mojstra za malo ceno; nedolžno Jagnje je izročil požrešnim volkovom. Poglejte, ljubi moji, tako raste iz malega veliko. Lakomnik ne postane lakomnik v enem dnevu, tat ne postane tat z enim hipom, slepar se mora še le izučiti, da postane slepar v pravem pomenu besede, skopuh devlje

dan za dnevom na kupček itd. Najraje se strast do denarja vko-
renini še v otroku. Otrok ukrade jabolko, ukrade krajcar, deček
ukrade jabolko cel polovnik, ukrade dvojačo, mladenič ukrade
jablano, ukrade goldinar, mož ukrade zemljo, ukrade stotak. Tako
se tatvina razvija po letih. Kdor velja za sleparja, je že izza mladih
nog pretkan in navihan: prevari tovariše, premoti stariše, nalaže
predstojnike. Zato veljá pregovor: kdor mlad laže, star krade.
Lakomnik se izcimi iz malega otroka. Nekaj vzgled starišev, nekaj
priložnost, nekaj trdo srce brez iskre ljubezni — vse to so prve
kali lakomnosti.

In, ljubi moji, koliko te strasti, koliko tega nezmernega po-
hlepa po denarju je mej ljudmi! Poprašaj dete, česa bi rado,
poreče ti: k(r)ajcar. Vse se klanja zlatemu Bogu: botri in botre
se iščejo za denarje, ženini in neveste se iščejo po denarjih, službe
se iščejo za denarje, strada se radi denarjev, plačila se utrgavajo
za denarje, meri in vaga se krivično radi denarjev, sorodništvo
se ceni po denarjih; za denar se govori in piše zoper vero in
nравnost, za denar se kupijo glasovi ob volitvah, za denar se pro-
dajejo nespodobne podobe, zapeljivi cukrčki in popirčki, za denar
se zaničujejo cerkveni služabniki, za denar se iz nesramnosti
uganja rokodelstvo, za denar vozniki in kupčevalci nedelje in
praznike onečaščujejo, za denar se puščajo osebe drugega spola
v hišo, za denar se izprazni toliko blagajnic ali izneveri, za denar
se izposoja denar, za denar se potegajo za pravice, za denar se
v zakonu seje prepir, za denar se mladina okužuje in prodaja,
za denar se gre celó v Ameriko, za denar se morajo celó na
škatljicah za žveplenice naslikati kake nenravne podobe.

Ali ni res, kristijani? Ali nimajo Judje tudi sedaj vse v
rokah, ne samo milijonov, ampak tudi Kristusa? Ko bi prišel
Zveličar sedaj na svet, križali bi ga še enkrat. Judežev duh je
osmradil vso človeško družbo. Koder je kak neverni ali maloverni
bogatin, tam morajo reveži plesati po njegovi piščalki — tudi
zoper svoje prepričanje. Ali se ne popraša pri ženitvah največ:
Koliko bo dote imela? Kdo privošči sorodnikom vse, drugim nič,
kdo spet nič za sorodnega, drugim vse. Marsikdo komaj čaka, da
bi mu umrl bogatejši sorodnik in da bi planil kakor volk na nje-
govo imetje. Tako mu streže, celo jokati se zna, da ga ni uto-
lažiti — za denarje. Če pa se mu ne posreči — oj, potem ga ne
more nikoli dovolj prekleti. Skopuhi izposojajo po 10%, 12%,
20%, celo 50% in tolažijo svojo vest s tem: Saj ga nisem silil,

sam je hotel imeti, tudi Judeža niso silili, ampak sam je prišel — ali so zato Judje izgovorjeni? Ali ni skopuhova beseda podobna Judovski: kaj nas to mar, ti glej!

Kdor ima denar, ta je mož! Tako se govori. Ali je pa ta izrek resničen? *Kateri hočejo obogateti, padejo v skušnjava in hudičevo zadrgo* (I. Tim. 6, 9). Tako se je zgodilo tudi Judežu! Denar je res sveta vladar, toda Bog nas ne bo sodil po tem, kaj vidimo, ampak po tem, kaj delamo. Marsikdo se potega, kakor pravi, za pravice narodove in druge, a v resnici se potega le za svoj žep, kakor Judež za svoj mošnjček. Ako je treba dati kaj za kak dobrodelen namen, za kako obče koristno stvar, n. p. za cerkev, tedaj čuje se jih dosti, ki pravijo: Saj tega ni treba! Čemu ta potrata? Brez tega lahko opravimo. Ali ne hodijo ti ljudje v šolo k Judežu, ki se mu je mazila in alabastrove posode škoda zdelo?

Za nobene grehe se grešnik tako malo ne spozna kakor za lakomnost. Druge grehe pove že še tako ali tako, a da je lakomnik, to mu ne gre v glavo. On hoče le varčen biti, a skop ne. Ako ne privoščiš sebi niti najpotrebnejšega živeža in obleke, ako otrokom ne privoščiš potrebnega šolskega orodja, ako ženi vedno očitaš požrešnost, ako starišem ne privoščiš niti zabeljenega turšičnega močnika, ako jim vsak grizljaj oponašaš, vsak požirek pretrgaš... ali se to pravi varčen biti? »Ko bi bilo duhovnikom treba za otroke skrbeti, govorili bi drugače«, opravičuješ se. Kako pa skrbiš za otroke? Tako, da znajo kakor ti denar za boga imeti.

»Gospodje lahko tako govoré, ki imajo dosti denarja«, govoriš, »kaj njim za par stotakov?« Na to kratko odgovorim: »Če bi ga nič ne imeli, bi vam tudi pridigati ne mogli, ako bi ga pa veliko imeli, bi pa ne bi bilo treba o revežih govoriti.«

So stariši, ki celo ukažejo otroku krasti, n. pr. jajca iz gnezda pobirati, drva izmikati itd. Ko bi jaz n. pr. v šoli delil krajcarje otrokom, da bi se naučili krščanskega nauka, bi pač drugače znali. Toda to bi bilo zoper vzgojeslovna načela in zato otroci na to lahko čakajo. Celó vam na obrazih berem, da ste zdaj bolj pozorni, ko vam govorim o denarjih. —

Ni čuda, da se množé hudobije, upori (stavke), goljufije, sleparstva, da trka z vedno večjo močjo na vrata takozvano socialno vprašanje. Nezadovoljnost prevladuje, ljudje obubožavajo tolpoma, a bogaté posamičniki, bogaté tisti, ki imajo že tako vsega dovolj-bogaté milijonarji, ki mislijo, da jim je vse dovoljeno: uboge za, tirati, goljufati, nečistost uganjati... pa saj imajo denar za boga-

Lakomnik se ne zmeni dosti za službo božjo. O praznikih gre v cerkev iz navade ali radi ljudij. Svoji družini ali otrokom tudi ne daje dovolj prilike za službo božjo in molitev. Ne ljubi nikogar, pač pa je prijazen s tistim, od katerega ima kaj dobiti; laže, ogoljufa pri meri in vagi, plačilo utrguje, tudi po krivem priseže, če je treba. Uboge, sirote izžene brez srca iz hiše. Pohvali se rad, kako zna pridobiti in tako za otroke skrbeti. Ne privoščiči si potrebnega: žena je reva pri njem; hoče, da bi žena dobro gospodinjala, a on ji vse žito in zabelo proda. Posli imajo pri njem dosti dela, a malo jela; za vsako najmanjšo škodo jim odtrga pri plačilu. Zdihuje čez slabe čase, kako je treba varčevati; kar mora plačati, odlaša; odtrga če le more pri vsaki pogodbi; še spati ne more brez skrbi, da bi mu kak krajcarček ne izginil s kupčka, — revež ne misli, da mu Bog v enem trenutku razsuje njegovo imetje lahko v prah. A tudi reveži so deležni lakomnosti, če so nevoljni in žalostni svojega stanú ter si vedno domišljujejo, kako bi hitro obogateli. Še celo beračiči so taki. Tako sem čul o neki beračici, ki je v Ljubljani umrla pod neko streho in zapustila 700 gld. O nekem londonskem beraču sem bral, da je zapustil 1 milijon. Bogastvo še ne osreči človeka, pač pa marsikoga onesreči časno in večno.

Minister Humann je bil za kralja francoskega Ludovika Filipa pred kakimi 50 leti dlje časa finančni minister ter je bil eden izmej najbogatejših ljudij na Francoskem. Bil je poštenih, a preprostih starišev sin. Oče njegov je bil čuvaj v Strasburgu. Kot nadarjen kupec je prišel kmalu k velikemu imetju, velikemu vplivu in na visoko državno službo. Brat njegov se je posvetil duhovniškemu stanu, dosegel pod najtežjimi razmerami svoj namen in potem obhajal svojo novo mašo v neki ubožni vaški cerkvi. A tudi on je došel do časti in bil pozneje škof v Majncu. Nekega dne obišče minister Humann svojega duhovnega brata v Majncu. »Kako gre tebi in tvoji rodbini?« popraša škof ministra. »Ljubi brat!« odgovori ta, »jaz sem si bil pridobil ogromno imetje, a ne morem z vsemi milijoni napraviti svojim otrokom tako veselega obraza, kakor so to mogli najini stariši, kadar so nama dali lepo jabolko.« — Da, zadovoljnost je več vredna, kot denar, in nezadovoljnež je bogatin.

Grozovit človek je bil Judež, podel značaj, satanov otrok! In vendar ga je bil božji Zveličar izvolil za svojega apostola. Kam tudi svet človek lahko zaide, ako ga ne vodi duh božji! Denarja se je polakomnil, za 30 srebrnikov je izdal božjega Učenika, a

presedali so mu ti srebrnjaki. Kesanje se je oglasilo, toda ni bilo pravo kesanje. Premalo je zaupal na Boga, obupal je — grozna misel, grozen konec. Kam zapelje lahko človeka denar, ako ga ne zasluži pošteno, in ako ga ne obrača prav. In vendar tiči svet tolikanj v Judeževi pregrehi.

O, ljubi moji poslušalci, pomagajmo si iz nje, obrnimo glavo kvišku in dvignimo srca proti nebesom! Ne molimo zlata, ne molimo denarja, ne hodimo v šolo k Judežu Iškarijotu, ampak iščimo naprej božjega kraljestva in njegove pravice — vse drugo pa nam bode dodano. — Amen.

P. Bohinjec.

3. Prilika o nerodovitnem figovem drevesu.

II. Kako dosežemo svoj namen?

In je prišel sadú na njem iskat.
Luk. 13, 6.

Sv. evangelij kvaterne nedelje v postu nam pripoveduje o Kristusovem spremenjenju na Taborski gori, s katerim je hotel svoje učence pripraviti na svoje trpljenje, svoje ponižanje, svojo krvavo smrt na križu, da bi za one dôbe nad njim ne postali maloverni. Zato jim je pokazal majhen odsvit svojega nebeškega veličastva, da se je njegov obraz svetil kakor solnce in so njegova oblačila bela postala kakor sneg. In sv. Peter, to videvši, ves zamaknjen v ta nebeški pogled, zakliče: *Gospod! dobro nam je tukaj biti; če hočeš, naredimo tri šotore: tebi enega, Mojzesu enega in Eliju enega.* Angelski mladenič sv. Alojzij pa, kolikorkrat se je spomnil na nebeško zveličanje, je klical: *V nebesa hočem, v nebesa hočem!* Po nebesih hrepeni in zdihuje tudi marsikateri izmed nas, in sam sebe vpraša: Bog vé, če bom li vreden katerikrat deležen postati nebeškega veselja? Jaz na to odgovorjam: Gospod bo enkrat prišel k tebi, kakor je prišel vinogradnik k figovemu drevesu, in bo iskal sadú, in sicer sadú dobrih del na tebi. Če jih ne bo našel, poreče smrti: *Posekaj to drevo* — in vrzi ga v ogenj. Če pa najde dovolj sadú dobrih del, pokliče te: *Pridi! blagodarjeni mojega Očeta in poseđi kraljestvo, pripravljeno ti od začetka sveta.* (Mat. 25, 34.) Ako si torej želiš v nebesa priti, moraš na tem svetu: 1. dober sad prinašati, 2. se slabega sadú varovati. — To hodi danes v imenu Jezusovem naše drugo postno premišljevanje.

1. Če hočemo doseči namen, za katerega nas je Bog na ta svet postavil, moramo: a) prinašati dober sad. To nas uči Jezus Kristus v sv. evangeliju v treh prilikah. Prva teh je o gospodarju, ki je hodil ob raznih urah najemat delavcev v svoj vinograd, in vsem, kolikor jih je dobil, je rekel: *Pojdite tudi vi v moj vinograd; kolikor bo prav, vam bom dal.* Na večer pa reče svojemu hišniku: *Pokliči delavce in daj jim plačilo!* Ljubi moji! Vsakdo lahko razvidi, da ti delavci v gospodovem vinogradu smo mi ljudje na zemlji, kateri naj dobro delamo, da na večer svojega življenja prejmemo dostojno plačilo. Nihče ne najema delavca za lenobo in pohajkovanje, nihče za prazno razgovarjanje ali pa, da bi mu še celó škodo delal. Tako nas Bog ni na ta svet postavil, da naj roke križem nosimo ali mu s prelamljanjem njegovih zapovedij krivico delamo ali pa, da naj mu mesto plevela rujemo trte iz njegovega vinograda. Plačilo od njega imajo na večer svojega življenja pričakovati le tisti, ki so bili marljivi v izpolnovanju svojih dolžnostij do Boga, do svojih stanovskih opravil in v ljubezni do bližnjega. Če nam tega manjka, veljajo nam besede, obrnjene na nerodovitno figovo drevo: *Posekaj ga in vrzi ga v ogenj!*

Druga Jezusova prilika, ki nas priganja k dobrim delom, je prilika o petih modrih in petih nespametnih devicah, ki so pričakovale ženina. O polnoči se sliši glas: *Ženin pride, idite mu naproti!* Modre device prižgó svetilke in mu hité naproti; nespametne pa gredó šele olja kupovat. Med tem pa ženin z modrimi devicami odide na ženitnino, in duri se za njimi zapró. Ko pa nespametne device pridejo in trkajo, da bi bile spuščene na ženitnino, odgovori jim: *Jaz vas ne poznam.* Tako pojdejo tudi z nebeškim ženinom le tisti na njegovo ženitnino, kateri ga bodo sprejeli z oljem dobrih del; katerim bo pa olja dobrih del manjkalo, slišali bodo besede: *Jaz vas ne poznam.*

Tretja Jezusova prilika, ki nas spodbada k dobrim delom, je prilika o talentih, katere je Gospod izročil svojim hlapcem z ukazom, da naj ž njimi kupčujejo. Nazaj prišedši pa jih pokliče na odgovor, koliko si je vsakteri pridobil. Prva dva mu povesta, da je eden s petimi talenti še pet drugih, drugi pa z dvema talentoma tudi še dva druga pridobil. Oba ta dva Gospod pohvali, rekoč: *Prav ti, dobri in zvesti hlapec; ker si bil v malem zvest, postavil te bom nad veliko; pojdi v veselje svojega Gospoda!* Onemu hlapcu nasproti, ki je izročeni talent zakopal in nič ni ž njim prikupčeval, je ukazal

zvezati roke in noge in vreči ga v zunanjo temo, kjer bo jok in škripanje z zobmi. Ta Gospod je Bog, njegovi hlapci smo mi ljudje na zemlji in talenti so naše dušne in telesne zmožnosti in vse milosti božje, s katerimi naj si pridobivamo dobrih del za večno življenje, ker brez dobrih del ga ni zveličanja. Vsem nam veljajo besede sv. Pavla: *Delajmo dobro in nikar se ne utrudimo; ker ob svojem času bomo želi, ako se ne utrudimo.* (Gal. 6, 9.) *Dobra dela,* pravi sv. Bonaventura, *so vrata v nebeški Jeruzalem.* Torej delajmo dobro, da bomo mogli skozi ta vrata. Delajte dobro mladenci in dekleta, s pokorščino, čistostjo, pobožnostjo, da Gospod, če pride v mladosti, nad vami najde dobrega, lepega sadú za nebesa. Delajte dobro s pravičnostjo, treznostjo, krščanskim življenjem, vi odraščeni, če Gospod ukaže smrti posekati drevo vašega življenja. Prinašajte dober sad za nebesa, vi postarni ljudje obojnega spola, ker že je blizu večerna ura, ko Gospod hišniku poreče: *Pokliči delavce in daj jim plačilo.* Gorjé mu, čegar drevo življenja bo posekano, ne da bi bilo na njem najti dosti dobrega sadú! Trikrat večje gorjé pa šele tistim, na katerih

2. najde celo slabega sadú. — Ozri se na figovo drevo. Gospod se je nad njim razsrdil, ker ni prinašal sadú, in rekel: *Posekaj ga!* Tem bolj se mora Gospod nad teboj razsrditi, ker ne-le nič, ampak še celo slab sad, sad greha prinašaš, ker greh je upor zoper Boga in njemu je zažugano, da je že sekira nastavljena na njegove korenike, da bo posekano in v ogenj vrženo. Grešnik nadalje si ne more pridobiti nikakega zasluženja za nebesa; dá, greh že vse pridobljeno zasluženje za nebesa uniči. Nebesa so plačilo za naš trud, ker le delavci, ki so pezo in vročino dneva prenašali, so na večer plačilo prejeli; in apostol pravi Korinčanom: *Vsak bo po svojem delu plačilo prejel.* (I. 3, 8.) Dokler je pa v stanu smrtnega greha, pravi neki cerkveni učenik, je človek enak tistim nesrečnim materam, ki imajo zgolj mrtve porode; tako tudi grešnik zgolj mrtva dela opravlja; dá, govori sv. Duh po preroku Ezechielu: *če se pravični obrne od svoje pravičnosti in hudo dela, se vse njegove pravičnosti, katero je storil, ne bo več spominjalo.* (18, 24.) In sv. Ciprijan pravi: *Kar je toča za sadeže, kar je nevihta za sadno drevje, kuga za čedo, to je greh za človeka; on uniči vse sadove dobrih del.* Greh je torej črv, ki vse dobro razgloje, ogenj, ki vse dobro pokonča, gnjiloba, katera vse spridi, meč, ki vse poseka. Ako se torej ostro postiš, se zatajuješ, brez nehanja moliš in svoje grehe objokuješ, zdržno, čisto in pošteno živiš, ubogajme dajesh

ali s svojimi denarji bolnišnice, hiralnice, cerkve in samostane zidaš, in to vse leta in leta za zveličanje svoje duše iz najboljših namenov opraviš, pa potem le en sam smrtni greh storiš, zgubil si ž njim pri tej priči vse svoje zasluženje, kakor kak trgovec, ki si je veliko zakladov in bogastvo nabral in veliko nevarnostim na morju srečno ubežal, naposled pa se že blizu ladijestaje potopi, ob vse svoje bogastvo pride in sam utone. O, kako grozovita je vendar ta izguba, katere ne moreta namestiti nebo in zemlja.

Neron, rimski cesar, je nekdaj grozovito veliko svoto denarjev, do milijona, zgubil pri igranju. Agripina, njegova mati, ker si ni upala tega mu z grda očitati, dá potem vso to vsoto denarja na več miz razpoložiti in jih potem cesarju pokaže. Ko se je pa Neron tej veliki kopici denarjev silno čudil, reče mu mati: Moj sin, poglej, ves ta denar si zaigral. — Kaj si pa ti, o grešnik, zaigral? Poglej vse, karkoli si si s križem in trpljenjem, z uboštvom in preganjanjem, s postom, z molitvijo in z miloščino pridobil — vse je izgubljeno. Proč so vse molitve in vsi rožni vencí, ki si jih molil, proč vse sv. maše, pri katerih si bil navzoč, proč vse spovedi in vsa sv. obhajila, ki si jih opravil; dá, proč so nebesa, proč je večno zveličanje, katero si si poprej s svojimi dobrimi deli prislužil! Nehaj torej od svojega grešnega življenja, delaj pokoro, obrni se k Bogu, prósi odpuščenja in zadostuj za svoje grehe. Bog ti bo odpustil. Vsa tvoja dobra dela, kar si jih storil v stanu milosti božje, bodo takorekoč zopet oživela in zopet boš smel pričakovati za-nje plačila. Spokóri se, predno se Gospod nad drevesom tvojega življenja razsrđi in vinogradniku ukaže: *Posekaj to drevo*, in vrzi ga v peč večnega ognja. Amen. M. Torkar.

Iskrice.

Pojdimo med ljudstvo!

(Konec.)

»Duhovščina naj gre med ljudstvo!« ta klic se čuje skoro v vseh deželah med duhovniki. Tudi ni čuda, saj so to besede slavnovladajočega Leona XIII. Ko se je znameniti socijolog škof Doutrelouks iz Lütticha majnika l. 1893 pogovarjal s sv. Očetom o socijalnem vprašanju, rekli so mu papež: Opominjajte svoje duhovnike, naj gredo med ljudstvo. — Veliko

zanimanja je vzbudil zadnji čas pastirski list nadškofa Bausa v Florenci, ki obširno govori v tem vprašanju. Jako premišljen in zvit je bil načrt — pravi kardinal-nadškof — prostomislicev osemnajstega stoletja, ki so hoteli duhovščino s silo izgnati iz vsega javnega življenja in jo zapreti v zakristije. Tako so delali, češ, da se javno nastopanje ne strinja z vzvišenostjo duhovskega stanu, in ni prav, da bi duhovnike od njih opravil odvrčevale posvetne skrbi, v resnici pa so nameravali dobiti v svoje roke vse zadeve javnega življenja. Kakor nas uči zgodovina, dosegli so res v mnogih deželah popolnoma svoj namen.

Iz zgodovine je pa tudi znano, da so duhovniki v javnem življenju vedno mnogo delovali. Cerkvi imajo večinoma zahvaliti omikane države svoj začetek ali obstanek. Duhovniki so bili prvi voditelji ljudstva; skrbeli so za večni blagor vernikov, pozabili pa tudi niso njih časne sreče. In tudi dandanašnji se more socijalno vprašanje rešiti le s pomočjo katoliške cerkve in njenih služabnikov, katoliških duhovnikov. Da hode pa duhovnikom mogoče pri reševanju tega vprašanja vspešno delovati, morajo iti med ljudstvo.

In kaj hočemo doseči med ljudstvom? Ohraniti mu hočemo njegove pravice. Ljudstvo potrebuje pouka; vedno ga je treba opominjati, da si ohrani svoje versko prepričanje in prostost, po verskem prepričanju tudi živeti. Vrh tega moramo ljudstvo podpirati v delovanju za zboljšanje gmotnega stanja. Med ljudstvo moramo, da mu povemo, kako ga goljufajo oni, ki mu obetajo na zemlji raj. Z jedno besedo, duhovščina naj gre med ljudstvo, kar se zaveda svojega poklica, da kaže človeštvu časno in večno srečo.

Za tako delovanje je seveda potrebno mnogovrstno pripravljanje in pri delovanju velike previdnosti. Imeli bomo še priliko o tem obširneje govoriti.

Kadar gre duhovnik med ljudstvo, ima pred očmi skrb za razširjanje časti Božje in za zveličanje neumrjočih duš. Zato se poslužuje vseh pripomočkov, ki so primerni časovnim potrebam. In ker je z občevanje ljudstvom dandanašnji tak pripomoček, zato se ga poslužujmo, da rešimo nam izročene vernike. *Rapite omnes ad amorem Dei. Rapite, quos potestis, hortando, rogando, rationem reddendo cum mansuetudine, cum lenitate, rapite ad amorem. Arrapite, adducite, attrahite, quos potestis.* (Aug. in psalm. 33 et 96.)

Nekatere misli v prevdarek.

Častiti duhovni sobrat! Davno sem že želel s teboj govoriti. In koliko si imava povedati! Sredi tega šumnega življenja, ločeni drug od drugega, vsak na svojem mestu, imamo se vojskovati vsak dan s hudobnim svetom, ki sovraži, kar ni njegovega. Težek boj bijemo s svetom, grehom in peklom. Ko človek gleda to

vrvenje in drvenje ljudij, hudobo sveta, slepoto množice, ki dere vriskajoč v svojo pogubo, ko gleda, kako zlo zmaguje, dobro omaguje, kako nevera raste, se šopiri in košati, kako se vera stiska v kotichek, mladina podivjava, kako malo je sadú našega truda, kako se ljudstvo cerkvi vedno bolj odteguje in odtuja, kako nas goljufajo celó tisti, na katere smo kaj zidali . . . , ko človek — pravim — vse to premišljuje, čudno ni, če britkost objame njegovo dušo in če se ga začinja pollaščevati malosrčnost. In še nikogar nima v bližini, ki bi mu potožil svoje težave. Ljudje nimajo smisla za-nje, meneč, »gospodom se dobro godi«. Če pa pogleda sam váse, vidi, da je tudi sam revež, da se nima vojskovati le s svetom, marveč tudi sam s seboj, in da tudi v tem boju véasih omaguje . . . Kako mu dobro dene, ako se more sniti z duhovskim tovarišem, da mu kaj potoži in povpraša. Tam izvé, da se drugim prav taka godí in précej lažje nosi svoje breme. Izvé tudi, kako on dela v enakih slučajih, kaj ga uči skušnja, kaj je izvedel tu in tam, in tako se olajša in pokrepča za nadaljno delo, za vztrajen boj.

Zato pozdravljam — pravim — tudi jaz to priliko, ki se mi na tem-le mestu ponuja, da se snidem s Teboj, častiti tovariš. Kajti mnogo si imamo potožiti, mnogo povprašati, mnogo povedati.

1. Ugled duhovskega stanú.

Svet nas sovraži, pravim; svet nas jako ostro sodi. »Ko bi bili iz sveta, bi svet svoje ljubil; ker pa niste iz sveta, ampak sem vas jaz od sveta odbral, torej vas svet sovraži.« Te besede Zveličarjeve so še vedno resnične. »Hic niger est, hunc tu Romane caveto!« To mišljenje je bolj razširjeno, kakor bi utegnil kdo misliti, tudi med takimi, ki ne razumejo nobene latinske besede. Ne-le pristni liberalci, ampak tudi drugi, ki bi se nikakor ne hoteli prištevati liberalcem, imajo dostikrat malo malo zaupanja do duhovnika. Morda praviš, da preostro sodim. Prijatelj, nisi ti še nikoli tega skušal? Oh, kolikokrat že jaz! Če imajo ljudje voliti duhovnika za poslanca, koliko je pomislekov. »Ta bo záse delal, kakor vsak, saj vemo!« tako se navadno sliši. Pa kaj bi abstraktno govorili, vzemimo konkreten slučaj. Naš dični poslanec V. kurije na Kranjskem — saj se mu ne mislim prav nič laskati, pa toliko, mislim, smem reči — ne išče v politiki sam sebe. Dvomim, da bi obogatel pri svojem poslanstvu. Pa tudi mi za-se nimamo menda kdovekaj od njega pričakovati. In vendar, ko se je šlo za njegovo izvolitev, kaj se je vse slišalo in kaj še-le mislilo! Da se nam gre edino za lastno korist, da ima biti le zastopnik naših interesov.

J. Kalan.

(Dalje.)